

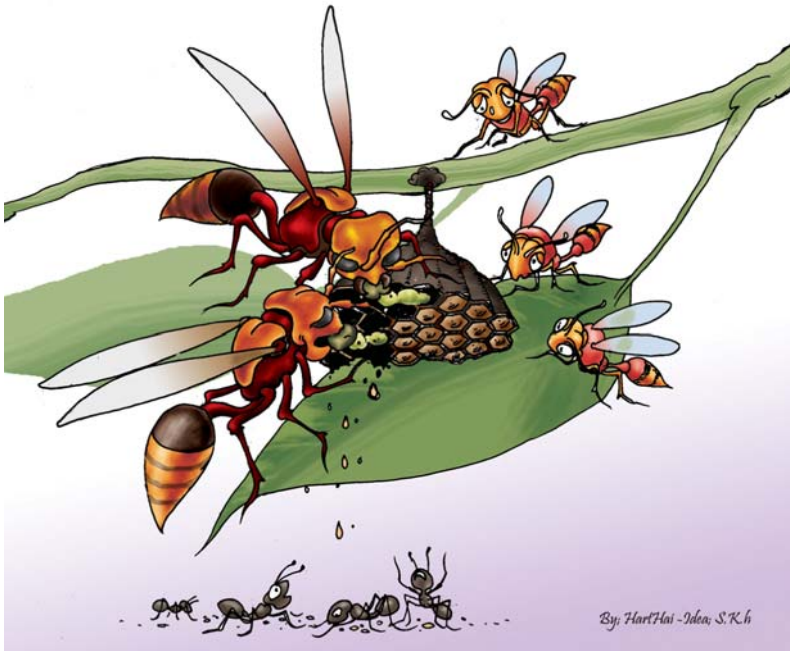
တီခင်ထုတ်, ပိခွဲခင်းရှင်း ရှုမ်း, စိုင်းတိုင်းတော့

- | 6 | ဆဲးခိုင်ခါခင်ပွဲရှုမ်း 1983
- | 12 | တဝ်းတဝါမ်, ထုခင်း မိုင်းပွဲခင်
- | 14 | တုမ်းမိုင်းဂျားတဝါမ်, ပွဲမ်းမာခင်းမိပ်, တါး
- | 15 | ဘိုင်းတံးပိုင်းဘိုင်းမာခင်း ...
- | 22 | NDAA မိုင်းလားအပစ်ရပ်အဖွဲ့အားထြိုက်တိုင်း ဖိအားပေး
- | 26 | နအဖ ဗိုလ်မှူးနှင့်သစ်ကုန်သည်များ ပစ်သတ်ခံရ
- | 30 | ဗမာပြည်ကံကြမ္မာ-ဘေရင်းကသာကယ်တင်ရှင်
- | 32 | ဒီမိုကရေစီ ပင်မမဏ္ဍိုင် ၇ ရပ်

တီဆ်လုဂ်, ဂမ္ဘာဆ်းဂ်း၊ ဂျမ်းဝဲးတီင်းတော့

တော့ဂိဆ်လုဂ်းတီဆ် ပံ, လာင်းစီဆ် မူတံ့ယူ, တံ့း ဂ်းစံပံ. လီမ်းဂိဆ်ဆမ်တူဂ်းယွံ. သာဂ်းတော့,

စီဆ်းဖွင်းပီဆ်ဆာဝ်, လွင်းလုဂ်းမာဆ်း
စွာဂ်းမိုင်း ယူ, တီပေ. ပုဆ်းသေ ဂှဲလွဂ်းခိုင်လံး
မိပ်, ကီးတုဂ်းမံးလုဂ်းဂိုတံးသိုဂ်း တျဲးလီဂ်း
လံးစံ. ပုတံး၊ တျဲးလုဂ်းသုတံးဂှဲဆ်ပံ, ဖျေသီဆ်း
တောင်းယိပ်းဂွင်းဂါင်, - လုဂ်းဆိုင်ယဝ်လုဂ်းဆိုင်
တီးဆိုင်ယဝ်တီးဆိုင်။

☐ ကွဆ်ဝဆ်း ပွတံးဆိုင်ဆိုင်ဆိုင် မွဂ်းဂါင်
လှိုဆ်ဂျဲဆ်းပုဆ်းမာ။ လံးယီးဖွင်း ဂျဲ,
ဂှဲဆ်လွင်းလာဂ်, လံးကွဆ်, သိုဂ်းဂှဲလီင်း (ဂှဲ
လာင်းတီဆ်) ဂ်းမာဂ်းတူတင်းလင်လုဂ်းတံ့,
ဂှဲဂှဲဂှဲသေမာ့ဂှဲဂျဲ, ခဆ။ တော့, လီဆ်ဂွပ်း
လင်းဂှဲတီဆ် တိုဂ်. လုဂ်းဂိုဂိဆ်လုဂ်းတီဆ်
ဆမ်, ကွဆ်, တူဂ်ဆိုင်ယဝ်တူဂ်ဆိုင်။ ဖျင်တီဆ်
ဂျေကမ်, တူဂ်ကမ်, ဆိုင် ကမ်, ခိုင်လံးသင်
(လီပ်းဂွင်မိုင်) မိုင်တူလုဂ်းလံယူ။ လုဂ်းဆမ်,

တီဆ် သံလုဂ်းတံ့, တူဂ်းဆ်းမိုင်းစီဆ် တူဂ်းပီဆ်
ယိုဝ်, ခွင်တော့, တူဂ်ယို,။ ဖျင်မူတံ့မီးတောင်းတံ့
သမိုင်းဂိပ်းလီမ်းဂိဆ်။ ခုဂ်းဂုဆ်းမိဆ်းငဝ်းလံး
ဂါဆ်မိုင်းဂါဆ်သိုဂ်း မိုင်းဂှဲး ဆိုင်ပွတံးဆိုင်
တုဆ်းသေ လုဂ်းတီဂ်းစဆိုင်ပီဆ်ကွဆ်, ဆုံ။
“တော့, ဂိဆ်လုဂ်းတီဆ်၊ ပံ, လာင်းစီဆ်၊ မူတံ့ယူ,
တံ့းဂ်းစံပံ. လီမ်းဂိဆ်- ဆမ်တူဂ်းယွံ. သာဂ်းတော့”
- ပဂ်းဖျင်ဂှဲးပိုင်မဆ်းပီဆ်ဝံ. ဆင်, ဆမ်။

လုဂ်းတီဆ်လေးဂှဲးတီဆ်မိုဆ်ဂူဆ်းမိုင်း
ဝါဆ်းဂှိုင်းဆ်းလိုင်တံးဂှဲး။ လုဂ်းမိဂ်, ဂွင်း
ဂိုတံးသိုဂ်းစပ်သမို မိုဆ်းမာ့တီဆ်ဖျင်တီဆ်။
လုဂ်းသိုဂ်းမာဆ်းသမိုမိုဆ်တော့။ ဖျင်မူတံ့လိုင်
ပွ. မွင်းဂိဆ်သာဂ်းတော့, သမို မိုဆ်လုဂ်းဂျဲဆ်ဖျေတံ့
ပလိဂ်းမာဆ်း၊ သိုဂ်းထာဂ်း (ပီ, တုလိတံ့ဂမ်
ဖျင်) လှိုဝ်းပီဆ်ခွဆ်တံ့ လုဂ်းသိုဂ်းမာဆ်း။

☐ ယင်းစပ်ဆ်း 2007-2008 ခါင်းတောင်း
ပီပံဆံ့ လုဂ်းသိုဂ်းမာဆ်းဂျေဂှဲးလွဂ်း
ဂါင်လံးမာ့ တွဆ်းခိုဂ်. ယို, လံးလှိုဝ်လံပိုင်။ ခွတ်,
ယွတ်, လုဂ်းလိုင်ဆ်းပင်ဂုမ်လုဂ်းလှိုဝ်လံတံး (NC)
ခပ် ကဆ်ကတံးဂ်းဆ်းမာ့လီမ်မိုဝ်း 1993 ၊
ဆ်းစီဆ်, တီဆ်ပိုင်ငဝ်းပိုင်မိုင်းမံ့, ခပ် ထိုင်တီး
ယဝ်တူဂ်း။ ထိုင်မာ့ဂှဲးပီ 2008 ဂျေ ပိုဆ်ဖော်,
လွင်းတော့တံးပင်ယင်, ဂါင်လှိုဂှဲဆ်းမိုင်းတျဲ,
မဂ်းမဆ်းပိုင်ငဝ်းပိုင်မိုင်းမံ့, ခပ် မိုဝ်းလှိုဆ်မေခ

ဖျေပွင်ဂါဆ်သိုဂ်း တံ့သိုဂ်းလိုင်တံး (SSA-N) လင်းသိုဂ်းလုဂ် ပင်, ဖျေ။

Photo: SHAN

10 ဝမ်း။ တေလတီးနှိမ်းပင်လှိုက်တင်းဆွဲပီ 2010 ဝါးဆဲ။

ဗှံ၊ဆိုင်တင်းဆိုင် ပိုင်တု၊ဂုမ်းဂမ်ငမ် လှိုက်လှမ်းဂိုတီးသိုက် 10 လှမ်းပံတင်းမိုင်း ဆဆဲဂေး ယင်းတိမ်းရှင်၊မု၊ ရှင်းလွှာဂင် လံးမု၊ လှိုက်တိုင်းပးစွဆဲပွတ်းငှ ဂွမ်းဖေရှေ၊ ခပ်မုဆဲ။ [မိုဆဲဆင်၊ဆဲးစာဝ်၊ပွတ်းစာဝ်၊ယာဝ်း လွှင်းသိုက်မာဆဲးတုဂ်းမံ၊ဂီ၊ဂမ်ဂိဆဲးလှမ်း

ဂု၊မဆဲးရှင်းလွှာဂင်လံးမု၊လှိုက်ဆဲဆဲ မင်ပွက်မင်ဖေဝ်၊ ရှင်းကမ်၊တဆဲးဂူး။ ဗှံ၊ရှေ၊ ပေးတုဂ်းလှိုက်ပီတီးဂေးမီး။ ဆွဲ၊သေဆဲးကဆဲ လမ်၊လွှင်းသိုက်တေ ဂါဆဲးရှင်း ရှင်းသမ္မိဂိုတ်း လံးဂု၊ရှိုက်မွက်ရှိုက်၊ ရှင်းနှိမ်းဆိုင်ပွင်ပွင်ဆင်၊ရှိုက်။ ဆဲးဂတ်တင်းလိတ်းရှင်း-ဂီဆဲးရှင်းရှင်းဂူးဗှံ၊ ဗှံ၊သမ္မိ တုဂ်းတဆဲးဝ်၊လဆဲလှို။ ဆဲးပီဆဲးဆဲးတီး ဗှံ၊ရှေ၊လတီးဂူးဂေးဂူးလှမ်း မီးပုဆဲးဗှံ၊

လှမ်း တင်း၊ဆဲးဂင်လှိုတင်းရှင်းထိုင် မိုင်းဂင် လှိုဆဲးဗှံ၊ပိင်းဂီ 2008 ။ လိလမ်းဆဲးဝါး- “ကဆဲးဗှံ၊ရှေ၊သိုက်မာဆဲးစပ်မု၊ပွတ်းဗှံ၊ဆဲး ရှင်းဆဲး ပိုင်တု၊မု၊ရှေ၊တိုင်တင်းဗှံ၊ဆဲးလိစာ၊ တေလတီးမု၊ယုဂ်းမု၊လိ၊စ၊ဆဲးမိ၊ဂီ၊ရှေ၊လှိုက် လဆဲးရှင်းလွှာ ဆင်၊ရှိုက်ပေးပီဆဲးမု၊တဆဲးစာ၊ ဂမ်းလှိုတု၊လှိုက်လိပီးလွှာတီးစ၊ ဂီဆဲးရှင်း တိုင်သိုက်လှိုက်တီး (ပွတ်းရှင်၊) ဆဲး မီးဆဲးမိုင်း လတ်းရှင်း (လင်းပင်၊ဗှံ၊) 80% ။ ကုဂ်းလိ လှမ်းလောင်းမိုင်း (ဂိုတ်းသိုက်) ဂမ်းဆဲးဂေး ပက်တု၊ပွတ်းလှိုက်ရှင်း။ ရှမ်းထိုင်ဝါးလတ်း ရှင်းပီဆဲးဗှံ၊ဆဲးဂေး၊ကဆဲးလတီးသိုက်ရှိုက် သိုက်။ ပေးတေယု၊လမ်ဂိုမ်းလမ်းလွှာတု၊ ပိုဆဲးရှင်းစတု သိုက်ရှမ်းဗှံ၊မီးလဆဲးတေစွင် စမ်လှို ယင်းယာဝ်၊ပံယာဝ်၊တု၊စာဝ်ဆဲး။ ဗှံ၊ ဗီဆဲးမိုက်မု၊ဆဲး ကမ်၊လှိုက်သေဗှံ၊ပေးသိဆဲးလမ်း ပေး၊ စပ်ယင်းရှေလှိုင်းရှေ၊ရှေ၊မိုင်း။ ဗှံ၊ ဆဲးမိုက်လှမ်းယင်းဗှံ၊(KNU) ဗှံ၊တေဝ်၊မဆဲး သု၊ဂေး၊ ပွတ်းမိုက်ပွတ်းပီတီး။ ရှမ်းဗှံ၊ဆဲး သင်းရှမ်းထိုင်စတု လှမ်းသိုက်မာဆဲးဗီဆဲးဂါဆဲး ရှမ်းဂီတီး၊ကပ်ဗှံ၊ဆဲးရှင်း၊ ပေးလံးဂီ၊ရှိုက် တုဂ်း 50% ။ ပေးလံးဗှံ၊ပွင်ဂါဆဲးသိုက် (လင်း ပင်၊ဗှံ၊) ဂေး၊ တု၊ဂါဆဲးသိုက်/ဂါဆဲးမိုင်း (SSA-N) ယိုင်တုဂ်း 70% စလးလံးမု၊လှို။ လွှင်း ကိုင်းဆဲး ပီဆဲးလံးကမ်၊ပီဆဲးလံး ဗှံ၊ကွမ်ဂီ၊ရှိုက် ရှမ်းဗီဆဲးဂူး” - ဝါးဆဲ။

ပေးရှင်းဂူးဝါးမဆဲးဂိုတ်းသင် တီးလှို မိုင်းလှို ပီဆဲးဗှံ၊ ပေးဗှံ၊ ရွပ်းသင် ရှိုတ်းလှိုဝ်ရှိုက်ဆဲးဆဲး ခိုတ်းခိုတ်းလမ်လမ် ရှင်းလင်၊လောင်းဂင်လွှာဂင်ဂီတီး၊စ၊လံး

ဆိုင်ယင်လှမ်းဆိုင်။] ဗှံ၊ရှေ၊ပီ လှမ်းသိုက် စယးမိုဆဲး တင်တုဂ်းတဆဲးသုလှို၊သေဂု၊တီး သိုင်ဂီဝ် (ငမ်းငမ်းလှမ်းတံးဂိုတ်းသိုက် SSA-N ပွတ်းရှင်၊) ဂု၊ရှင်းဗှံ၊ (ငမ်းငမ်းလှမ်းစာဝ် မိုင်းတံးဂိုတ်းသိုက် KDA လေးစီင်းဂုတ်းစာ) ဂု၊လပ်၊ဂါး (ငမ်းငမ်းလှမ်းရှင်းဂင်) ဂု၊ပေး ပင်သင်း (ငမ်းငမ်း လှမ်းဝါးဂိုတ်းသိုက် UWSA) ဂု၊မိုင်းလှမ်း (ငမ်းငမ်းလှမ်းတံး- ကဗှံ၊ဂိုတ်းသိုက် NDAA) ။ ဂု၊လတီးဝါး တင်တုဂ်းတဆဲးသုလှို၊သေ ဗှံ၊လှိုင်းဝ်-တုဆဲး တု၊လိတ်းလံးရှမ်းပွတ်းငမ်၊ဂမ်တင်း ငမ်းလံးမု၊ ခပ်လှမ်းပိုင်ငမ်းပိုင်းမိုင်းမု၊ ရှပ်ပွတ်းမဆဲးစတု ဗှံ၊ဝါး လှမ်းလံးဂပ်၊ဗှံ၊ဗှံ၊လှမ်းပီဆဲးလှိုက်၊ ဂါဆဲးမိုင်းဂါဆဲးသိုက်သေ ယု၊ဂု၊မိုဆဲးပက်ဂပ်၊ ပိုင်ဂပ်၊ ကမ်၊လံးယဝ်။ “သုတေလံးဂု၊ဆဲးကပ် ကဆဲးပဆဲးတင်းလှိုက်သု 3 တင်း” (ဝါးမိုင်း၊ ခပ်ထိုဆဲး၊ ယု၊ဆဲးသိုက်မာဆဲးဂမ်းသိုက်)-ကမ်၊ တုဂ်းသိုက်တီး၊လိင်းလှိုက်ဆဲးသေတု၊ တိုဆဲး ဂီတီး၊ခပ်လှမ်းဆဲး။

ပီဆဲးခင်ဗီတီးလှိုမင်၊ဗီတု၊ တံးမေးမံးလှိုက် မေး၊ တင်လှမ်းဂိုတ်းသိုက်တင်းလံ။

ဂါဆဲးမဆဲးမဆဲးဂိုတ်းစတု လှို၊ယု။ ပေး ရှင်းဂူးဝါးမဆဲးဂိုတ်းသင်၊ တီးလှို၊ မိုင်းလှို၊ ပီဆဲး ဗှံ၊ပေးဗှံ၊ ရွပ်းသင်၊ ရှိုတ်းလှိုဝ်ရှိုက်ဆဲးဆဲး ခိုတ်း ခိုတ်းလမ်လမ်ဂွမ်း-ရှင်းလင်၊လောင်းဂင်လှမ်း ဂီတီး၊စ၊လံး။ ရှင်းဂူးလှမ်းရှင်းလိ ရှေ၊လှမ်းမဆဲး လိ ရှင်းလင်၊တေယု၊လှမ်းလိပီးစီး ပုဆဲးလှမ်း မဆဲးလံးဆဲး ဗှံ၊ကွမ်ဂီ၊ရှိုက်လမ်းစီဆဲးဂူး။

□ ဝမ်းထိ 28/2/08 လှမ်းသိုက်ဂေး၊ဝါးဆဲး ကဆဲးပီဆဲးဗှံ၊ပွင် 3 တိုင်းသိုက်ဆဲးလှိုင်း တံးစလးလှမ်းဆဲးလှမ်းလှိုင်းယွမ်းဆိုင်၊ ဂု၊ထုပေး ဗှံ၊ကွမ်ဂီ၊လှမ်းတံးဂိုတ်းသိုက်ပွတ်းရှင်၊ တီး ငမ်းငမ်းသိုင်ဂီဝ်။ ရှပ်ပင်၊လှမ်းရှမ်းလှိုမင်၊ ဂီ၊ရှိုက်ပင်၊ လမ်းသိုက်လှင်၊ဗှံ၊ ကိတ်၊ဗှံ၊ ဆဲးငမ်းငမ်း 7-8 လမ်း၊ ပွတ်းတုဆဲးရှပ်လိလှို လှိုမု၊ရှိုက်မု၊လှမ်းလှမ်း။ လမ်းသိုက်လှင်ပင်၊ဗှံ၊ ကဆဲးပီဆဲးဗှံ၊ပွင်ဂါဆဲးသိုက် SSA-N စလး ဗှံ၊ ရွမ်းတပွတ်းလှမ်း 1 စတု ကမ်၊ဂု၊ထုပေးလှမ်း။

ကွမ်တင်းဆဲးဆဲး မွက်ပွင်ပံ-ရွပ်း ကမ်၊မု၊လှမ်းလမ်းပင်၊ဗှံ၊ (ကဆဲးပီဆဲးတီးလှို၊ ပိုင်းကိုင်သိုက်ရှမ်း ကိတ်၊ ဗှံ၊မီးလဆဲးဂမ်းဆဲး) ဂု၊ထုပေးဗှံ၊ပွင်သိုက်မာဆဲးလှမ်းစလး ဗှံ၊မီး လဆဲး ဆဲးတပွတ်းလှမ်း 1 မင်ဂေး၊ ယင်းတွံးသံ

ဆွဲ၊သေဆဲး လမ်းလမ်းတိုင်း (လမ်း မိုင်းဝါး) ဂေး၊ တုဂ်းလှမ်းဂါ၊ပဆဲး (လံးလံးပွက် လိမ်မိုင်းပဆဲးဗှံ၊ပွင်တိုင်းသိုက် လှမ်းရှမ်း မိုဆဲးလံး၊ - လှမ်းသိမ်း) ဝါး တိုဆဲးကမ်၊ထုဂ်းလိ ဂု၊ထုပေးဗှံ၊ပွင်သိုက်မာဆဲးစပ်လှမ်းလှမ်း။ လင်း ပီဆဲးလံး-ခပ်လံးကမ်၊ကွမ်၊လံး။

လံးဂူးဝါးတင်းစတု၊ရှပ်ပီ 2006 မု၊ လမ်းပင်၊ဗှံ၊ဂေး၊ ကမ်၊ခပ်ပိုင်း (လှမ်းသိမ်း တင်ယာဆဲး မိုင်းထိ မိုင်းသု) မိုဆဲးပွတ်း၊ ကမ်၊ဂု၊ရှပ်ထုပေးဗှံ၊ပွင်သိုက်မာဆဲးဆဲးပိုင်း။ ဗှံ၊မီးလဆဲးတင်းဆဲး လှိုင်းဆဲးပွတ်းလှမ်း၊ ရှမ်း သေလံးမဆဲးလမ်း (လှိုက်ဆင်၊ လမ်းငမ်းဗှံ၊ လမ်းလေးမိုင်း စပ်) ဂေးဂ်၊ဂု၊ရှမ်းစတု၊ ကမ်၊ မု၊ရှပ်ဂု၊လှိုက်မု၊ရှမ်းဗှံ၊ပွင်သိုက်မာဆဲး၊ ထိုင်တီးမင်ဂေး၊ ယမ်းရှပ်ရှပ်ရှပ်လှမ်းစလး တု၊ပွက်ဆိုင်၊ ကင်းလှမ်းငမ်းသိုင်ဂီဝ်ဂု၊

လျားသီဝ်း၊ ကမ်၊ပီဆိဂျ၊သေ ပွဂ်းမိုဝ်းခိုဆိး
ငဝ်းငုဆိးတဝ်းလုမ်း 1 ။

လုဂ်းဆွင်္ဂမ်းဖွင်္ဂေးဝုး၊ ဂတ်ဂုးယင်
မီးလဝ်းပင်၊ဖျာ၊လုံဆိဝ်ဂမ်းဂီဆိ၊ဝုံ၊မီးသင်ဂေး၊
ကုပ်၊ဂုမ်တုမ်ရှင်ဂမ်ယဝ် လင်၊တီဝ်းတတီး။
ပိုင်ဆိုင်းဖီတူင်ဖီခိင်မဆိးလဝ်းဂေးလီစလး

ဂေးလွ်းစလး၊ လင်၊လာတ်း”-ဝုးဆိ။ ဗိုဝ်၊ဝိဆိး
ခပ်၊ဝုး လဝ်းသိုဝ်ထီဆိး လံးထုဂ်းတိ (8/2/
2005) ယဝ်ဂေး၊ လဝ်းပင်၊ဖျာ၊လုမ်းဖျိုဆိ
ကပ်တုမိုဝ်းထုပိုဆိသေ ပွင်သီဆိ၊ “ဂတ်ဝုး
ယု၊လုး”-ဆိယဝ်။

ယမ်းလီဝ် ဆိးဖျာ၊ကွမ်ရှင်လုမ်းတံးဂိုတ်း

2 ပွဂ်းဂုတ်း”- လုဂ်းဆွင်္ဂမ်းလဝ်းဂေး၊ဆိုင်
ယမ်းခံးစဆိ။ မိုဝ်းလဝ်းဂမ်းဆ (ဖျာ၊ကွမ်းတဝ်
လုမ်း 11 SSNA ပွတ်းလေးကူ သီဆိဝီ)၊
လဝ်းဂုင်၊ခိုဝ်း (ဖျာ၊ကွမ်းတဝ်လုမ်း 19 SSNA
ပွတ်းဆမိုပွင် လျားသီဝ်း) ကွမ်ဝင်းခိုဝ်းလုး
သိုဂ်းမဆိး၊ ရှပ်ဝီ 2006 ဆဆိဂေး၊ လဝ်းပင်၊
ဖျာ၊ တူင်တဂ်၊ဖျာ၊ဂီမ်းလုဂ်းဆွင် (ဖျာ၊မီးလဆိ/
ဖျာ၊ကွမ်းသိုဂ်းမဆိးလဝ်း) ဂမ်းလီဝ်ဝုး- “ယု၊
ယွင်၊ယု၊ယုဝ်း (ယု၊ယုဝ်းယမ်းယွမ်၊ယေး၊
ယု၊ယုဝ်း) မိုဆိဆဆိ။ တဂ်းလုးရှာ၊လဂ်းဝံ၊ဆဂ်း
လီဂ်၊စဖေတ်ဂ်၊စဆ လွင်၊ဖေတ်းထုဂ်၊လီလျာ”-
ဆိယဝ်။

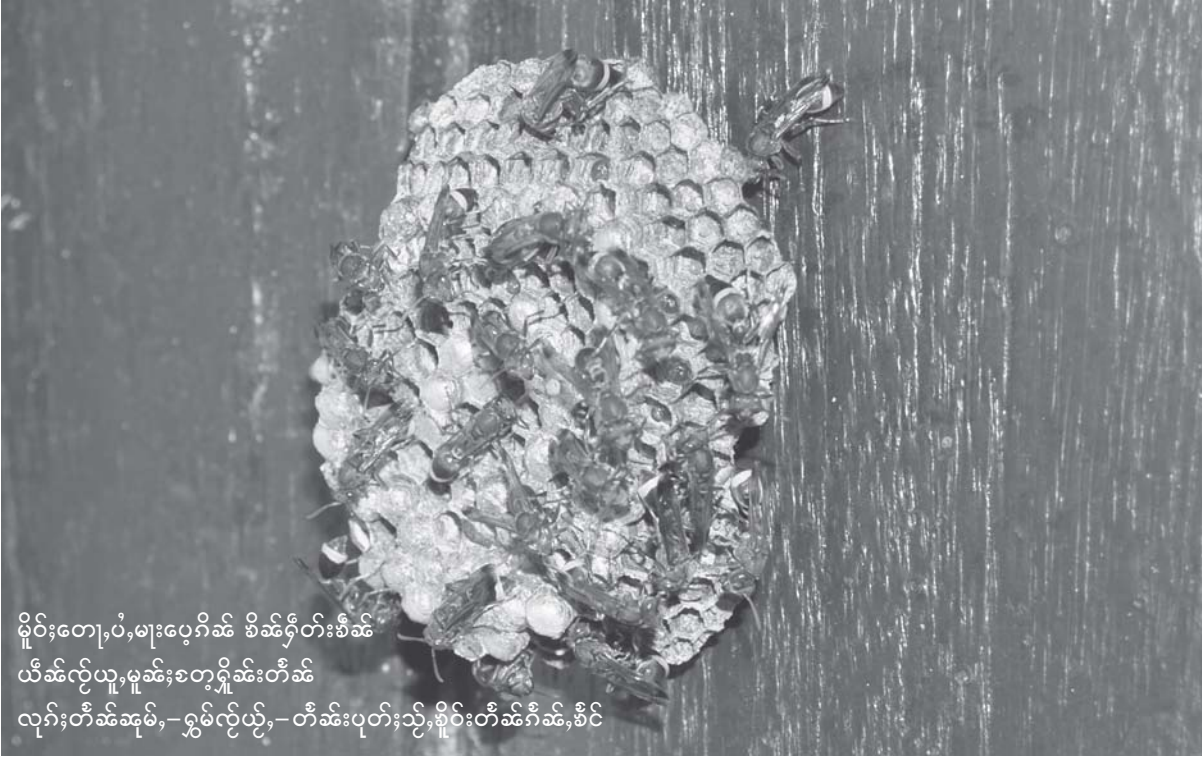
ပေးလံးထုဂ်၊ဂမ်ဂိဆိးလုံ.ဝါင်းခိုဝ်းမုး တေကမ်၊ယွမ်းဆင်၊ဂမ်

လီဆိးလွဂ်းဖွင်္ဂမ်း တူလုးလွမ်းငဝ်းလံးဂျ၊ စိင်၊လုံယု၊ပိုင်၊ဂိင်ဂမ်

လုံစိင်ဂိုင်းတိုင်းဂမ်ခိုဆိး။ ရှပ်ဝီ 2005 မိုဝ်းဆုး
လဝ်းသိုဝ်ထီဆိး၊ တေဂျ၊လုးတိတီး၊တူဆိးတီး
ဆဆိ မဆိးလဝ်းဂုမ်းဝုး- “ဂမ်လဝ်းခပ် ဂပ်
ခုးကမ်၊ဂိုတ်းလံး။ ဂုတ်းဂုးငဝ်းလံးလုံဝ်ဆိ
ကမ်၊ထုဂ်၊လီဂျ၊၊ ရှပ်ဝီဆိလုးပီဆိဆိဝါ၊ ယု၊တီး
ဖျာ၊ဆိးဂေး၊ဆိုင်မီးပုဆိးဖွင်္ဂေးလုး မံးလုံ

သိုဂ်းပွတ်းရှင်၊ (SSA-N) လိုဝ်းမဂ်းမီးလီဝီဆိ
ဂမ်းဖွင် (ငိုဆိးဆမ်စမ်းလိုင်၊မင်ဂေး) ဆဆိ
“လဝ်းပင်၊ဖျာ၊ ဝုးလံးပွင်ပီဆိလုံဝ်ပိုဆိးသုတ်း
သေတု၊ဂေး၊ မီးမဆိးလဝ်းဂုတ်းကမ်၊ဂိုတ်းရှပ်ဆိး
ခိုဂ်၊ မီးဂုးစိမိုမုဂ်းဆိးဝင်၊ကီမိုစိမိုဆိတောင်၊
ဂေး။ ဂွပ်းမီးဂမ်းစလး၊ ယမ်းခပ်းဝင်းတုးဂုင်

□ ကိင်ဆိုင်လုမ်းသိုဂ်းမဆိးဂင်လွဂ်းရှင်
လံး မိပ်၊ကီးရှပ်းလီဂ်၊စလး မိုဝ်းဝမ်း
ခပ်လုဂ်၊ဖေဆိ ရှပ်လုံဆိဖျာ၊ပိစိဝ်းဂီ 2008
ဖျာ၊ဆိးလုမ်းဂိုတ်းသိုဂ်းမဂ်းဖွင် လံးကုပ်၊ဂမ်
လုင်လီဝ်းဂမ်ဝံ.လံးလုံဝ်လံးပိုင်။ ဝံးဆဆိကမ်၊
ရှပ် လဆိဖျာ၊ဆိး လုမ်းဂိုတ်းသိုဂ်း မွမ်း၊ တံး၊
ဝုး၊ ကခ၊ ခပ်တိတ်းတေး၊ခပ်းကွဂ်၊လုင်လီဝ်း
ဂမ် သိပိုထီ၊မုးလုံဝ်ဂပ်။ တီးကေး၊သုတ်းမဆိး
ဆိုင်လဂ်းဂမ်ငဝ်းငု၊ခိုဂ်၊ယု၊ဂမ်းဖွင်ဆဆိ
လုင်လီဝ်းဂမ်ဝံ။ မိုဆိဆင်-ပေးလံးထုဂ်၊ဂမ်

မိုဝ်းတေး၊ပံ၊မုးပေဂိဆိ ခိဆိဂိုတ်းစိဆိ
ယီဆိလုံယု၊မုဆိးစတုဂိုဆိးတီဆိ
လုဂ်းတီဆိဆမ်-ရှပ်လုံယု၊-တီဆိးပုတ်းသို၊ခိုဝ်းတီဆိဂီဆိ၊စိင်

PHOTO : SHAN

ဂိမ်းလွှဲဝါင်းရှိုင်းမား တေကမ်၊ယွမ်းဆင်၊ဂမ်။
လီဆဲးလွှဲမားမင်းသေ တူလုံးလွမ်းဝင်းလံးဂျ၊။
စိုင်းလွှဲယွှဲပိုင်းကိုင်ဂမ်။ လီဂ်းလံး (ပိမ်၊လိဝ်း)
သင်မားဂေး၊ ပေးလွှဲယွှဲတိုသိုဂ်းမားဆဲး-ကပ်
စပ်းဆဲးတပုံမားဆဲးစတုဂ်းမ၊ဗွမ်း-လိမ်လိဝ်းဆဲး-
ဝါးဆဲး။

ပေးရှပ်းတူလုံးမေးမင်းဝင်းလံးလိဝ်းဆဲး
လိုင်-မီးရှိုင်းလွှဲဝါး- “တေးဂိမ်လုဂ်းတီဆဲး
ဆဲးတေကင်းရှပ်းဂမ်စီဆဲးစတုလံး”-ဆဲးယွှဲ။

□ ပိမ်ရှပ်းဂေးလီ ထိုင်ဂင်ပီခိုင်းလိဝ်မားဆဲး
ဝင်းလံးလွှဲလွမ်းဂိုတီးသိုဂ်း တင်းလွမ်း
သိုဂ်းမားဆဲးစိုင်းစိုင်းယုင်းယုင်းဂမ်ဆဲး ပိမ်
စပ်းရှပ်းယွှဲမားထိုင်။ လွမ်းဆင်၊ဗွမ်းရှပ်းသိုဂ်း
မားဆဲး ရှပ်းထီဂ်းမိပ်၊ဂီ၊တိုဂ်းမံ၊ ရှပ်းဗွမ်းဆဲး
လွမ်းဂိုတီးသိုဂ်းစပ် တင်းပု၊တီ၊စပ်းလိဂ်းတင်း
2010 ဆဲးမင်လွမ်းဂေး၊ ကပ်းဂမ်ဂမ်ဝါး
တေရှပ်းတီးရှပ်း။

ဝံးသေသိုဂ်းမားဆဲးမင်းမင်းပိုင်းပိုင်းမံ၊စပ်

မားဆဲး ဂမ်းဗွမ်းဂေးမံးလွှဲဂီဝ်၊လူလုံးတင်းယပ်၊
ဗိုတ်၊ လွှဲတေသိုဝ်၊ဂမ်ရှပ်းလုဂ်းမင်းဂျ၊။
ယိုင်းကားဆဲးလွမ်းဂိုတီးသိုဂ်းစပ်လိမ်ပိုင်းဆဲး
ယုပ်ကင်းကပ်းကပ်းစပ်းလိတ်းပမ်ဂေးဂမ်ခိုင်း
ဆဲးသေတု။ သိုဂ်းမားဆဲးကပ်းပမ်တိုဝ်တင်း
သုဆဲးလံးသင်။ တင်၊စမ်ကင်လွှဲတင်းရှပ်းထိုင်
ဆဲးပင်ဂမ်လိဝ်းလတ်း (NC) ဂေး၊ ကပ်းဆဲးပပ်း
လွှဲဂ်းယပ်းဗု၊ပီတီး။ ဂမ်းဆဲးသမံမားမင်းမင်း
ပိုင်းပိုင်းမံ၊စပ်-တေကပ်ဆဲးမားမိပ်၊ဂီ၊ရှပ်းလိဂ်း
လံး-ရှပ်းပိုဆဲးပွဲးရှပ်းဂင်။

ဂမ်းဆဲး ကပ်းရှပ်းပမ်ရှပ်းတင်းသိုဂ်း
မားဆဲး။ ပိုင်းလွှဲမင်း-လွမ်းဂိုတီးသိုဂ်းစပ် ရှပ်း
လွမ်းလံး မူဂ်ကပ်းလွှဲ ဆဲးကပ်း၊ဗုဆဲး၊ ဂေးရှပ်း
ဂေးလီ မင်းမီးတီးသိုဂ်းမားဆဲး ဗွမ်း-ကပ်းဗွမ်း။
လွမ်းလိဝ်းမီးဝင်းပပ်းလွမ်းလိမ်လိမ်မိုဆဲး
မိုင်းလု၊ ပင်သင်း၊ လပ်၊ဂံ၊ လိဝ်းဆဲးသမံ မီး
တီးစပ်းဂမ်းဆဲး။ ဗွမ်းဂေးကပ်းရှပ်းပွဲးဗွမ်း
ဂင်၊တူဂ်ဂပ်၊ ကပ်းယိပ်းမား ပီယပ်းစပ်းရှပ်း။
လွမ်းမင်းစတုပိုဆဲးဗေဝ်၊တီဂ်းလိဝ်းဝါး၊ ကပ်း၊

ယွမ်းရှပ်းပင်ယပ်၊ဂင်လွှဲ/ပိုင်းဝင်းပိုင်းမိုင်းမားဆဲး။
ဝင်းလံးမင်း တူလုံးသားမားဆဲးဆဲး။

ယွမ်းပိုင်းဆဲးသေ လွမ်းသိုဂ်းမားဂေး
ဂေးလံးဂင်လွှဲဂင်းရှပ်းလံးမားလံးလိဝ်းလံးပိုင်း။
ပေးလိမ်လံးရှပ်းတီးတင်းယု၊လံးပိုင်းစပ်း
လွမ်းဂိုတီးသိုဂ်းစပ် (လိဝ်းပိမ်ဂမ်မားမီး
ဂမ်ဂေးစံးဆဲးဝင်း ကပ်း၊ဝမ်းဆွဲဂ်း) လံးလိဝ်း
လံးကပ်း။ တီးစပ်းဆဲးမင်းစတု-သိုဂ်းမား
ခိုင်းလံး-ရှပ်းကပ်းတီး ရှပ်းလိဂ်းဝံ။ လွမ်း
လိဂ်းဂိမ်ရှပ်း၊ လွမ်းယွှဲလုဂ်းရှပ်းလွမ်းတူလုံး
လိဂ်းမိုဝ်၊ ထီဂ်းထီဝါယု၊ယွှဲ၊ တီဂ်းရှပ်းလမ်းလမ်း
ပမ်စပ်းမင်း-ဗွမ်းပွဲးပွဲး၊ မီးဗွမ်းဂမ်စပ်း
ပွဲးစပ်းယပ်း၊ စပ်းတင်းပီသွင်ပီ တေလီတေ
လု-ရှပ်းတု၊ဝါးတင်းစပ်းတု။

တေးဂိမ်လုဂ်းတီဆဲး၊ လွှဲ၊တေကင်း
စိုင်း-သံင်တေဗွမ်းပိမ်ဆဲးပီ 2009-2010
တင်းရှပ်းလွှဲလိပ်းလွှဲတံ၊ လွမ်းဂိုတီးသိုဂ်း
တင်းလံ၊ ကပ်းရှပ်း။

သိုင်စပ်းရှပ်း (16/7/08)

ပင်လိဝ်းတင်းရှပ်းလိမ်မားပုလု (27/6/08) ဂမ်ကပ်းဗွမ်းရှပ်း လပ်းကပ်းဆဲး၊ ဂေးရှပ်းတီး မူးဂေးပေး ခိုင်းသိုဝ်၊ပိမ်လွမ်းလိဝ်း
ကပ်းစပ်းလိမ် ပေးဗွမ်းလိမ်၊ ရှပ်းစပ်းဆဲးရှပ်းဆဲးမားရှပ်း။ ကပ်းယိုတီးထိုင်စပ်းယပ်းဂျ၊ထိုင်

- ◆ ဂါဆ်ရှပ်ထူပံးသပ်းလိင်းတင်း တာင်,မူ, တာင်,လုမ်းဆွဲမိုင်းတံးစလး; မွက်,ခပ်းပုး ဆွဲဂေး,ခွမ်းမတီပွင်ပီဆမ်။
- ◆ ဂါဆ်ရှပ်ထူပံးသပ်းလိင်းတင်းတာင်,မူ, တာင်,လုမ်းဆွဲမိုင်းတံး။
- ◆ ဂါဆ်စကးလိတ်းပဆ်ရှု လွင်းစွင့်ခမ်ဂုဂ်ဆမ် ဆွဲမူ,လုမ်း။

ဂါဆ်ပိုဆ်ဖေဝ်,

မိုင်းဆဆ် ဂမ်,မီးဖူဆဆ်/ဖိုက်.သ် (fax)/ ဂေဒ်တီဒ် ထူပံး/ခွမ်းဖေဝ်ဒ် တိုဝ်း/ဂါဆ်ဒ် တိုဝ်း ဆိတ် မိုဆ်ပါဆ်မိုင်းလိပ်။ ဂူးလွင်းလွင်းဂပ်းတိုင်း တူဝ်တိုင်းဂုဂ်ဆမ်ဂိုတ်း။

ရှပ်ထူပံးတာင်,မူ,တာင်,လုမ်း

လွင်းရှပ်ထူပံးသပ်းလိင်းဂါဆ်ဖေဝ်ရှပ်; ဆဆ် လံးဂုတ်း 3 လံး-

- (1) ပိုဆ်ဖေဝ်,ဂိုတ်းသိုက်းတင်းဂူးဖှံ, ဆွဲဂေးသေလုမ်းသိုက်းမါဆ်; တင်း ပု,တီ,ခွမ်းမိပ်, ဆိတ် မိုင်းမါဆ်; (CPB) ။
- (2) ပွဲ,ဖူတီဆ်းဂူးရှပ်ထူပံး။
- (3) မွက်,ထိုင်တူဝ်တီဆ်းပိုဆ်မူးရှပ်ထူပံး။

ဂါဆ်တူဝ်တီဆ်းဖှံ,ပိုဆ်မူးရှပ်ထူပံး ဆဆ် မီးလုမ်းလူးရှပ်, မူးမိုင်း; 23/6/1983 ပွက်ဆိုင်;ဆွဲဂေးသေဆဆ် ဂမ်;ဆမ်ပီဆ်တပွဲသိုက်း လိုင်တံး (SSA) ထိုင်တီးသုင်,တူဝ်တီဆ်းမူး ယူ,လုမ်း တေး,ပေးလတ်းတင်းလံး; ခွင်,သီ, လိုင်တံးလုက်.ဖိုဆ် (TRC) လုမ်းဂမ်။

ဂမ်;ဆမ်ပီဆ်ဖှံ,ရှပ်း လိုဝ်းရှပ်းလွင်းဖေဝ် မူးရှပ်; လံးသုင်,ဖူတီဆ်းဂူးရှပ်ထူပံး။ ဆ်းပပွဲမံ ဝမ်ဆ် တီမံးဝံးဝံး-

15/6/1983

လင်းဆေး,ဖူ. လွင်းဂူးရှပ်,ဂိုင်းမံ, ရှပ်ထူပံး ဖူယို,ဂူးဆ်လိုင်တင်းထံး ရှပ်းခပ်းလိုင်ဝပ်းလံး စလး; ဂါဆ်ရှပ်းတေးဂိုတ်း။

6/7/1983

လင်းခမ်းကူးရှပ်,လွဲလင်း ရှပ်ထူပံးတင်း လင်းခမ်းသု။

Photo : SHAN

လံးဂူးဝိဆ် (သီဆ်ဝိ), လင်းခွမ်မိုင်း, လင်းခိုဆ်းသို, လံးလတ်လ ဖူဒ်ရှပ်လုမ်းဂမ်ထီမ်ဂါဆ်ဖေဝ်ရှပ်းဂေး,တင်း TRC/TRA 1984

10/8/1983

ဖူတီမူးလွင်းဂူးရှပ်,ဂိုင်းမံ, ရှပ်ထူပံးတင်း လင်းပိုဆ်းတံး; လင်းလိုင် ထွင်ရှပ်း; လင်းသိုင် သိုက်း; ပီးလမ်း,မူ. လံးယီ;သိုင် လုမ်း SUA၊ ခိုဝ်းတံးသုမက်.စီး ဂုင်းထိပ်; လင်းသိုဝ်ကွမ်, တုမ်ဂေးလိုင်ခိုဝ်းယင်း (KNU) ၊ တိုင်းရှပ်း တီးမွက်းစလေးသီး လိုင်လတ်; (NDF) ၊ မုတ် လုမ်းလိုင်ခိုဝ်းပကူဝ်း (PNO) စလး; တပွဲသိုက်း လိုင်ခိုဝ်းဝု. (WNA) ၊ လွမ်ရှပ်းလိုင်လင်းဆွဲ။

လိုဆ်သီမံးထီမံးပိုဝ်း 1983

လင်းမိုင်းခွမ်းကွက်,ဂူးမိုင်းပဆ်, ရှပ်ထူပံး ဖူဒ်ရှပ်းသိုက်း တပွဲသိုက်းလိုင်တံး။

3-28/11/1983

ဖူတီမူးကွက်,ဂူးမိုင်းပဆ်, ရှပ်ထူပံးဖူဒ် ရွမ်းသိုက်း တပွဲသိုက်းလိုင်တံး။

26/10-16/11/1983

လင်းပံးမိုင်းဂူး,ဝါဆ်းထိုတ်းထံး ရှပ်ထူပံး ဖူယို,ဂူးဆ်လိုင် တပွဲသိုက်းတံးရှပ်းပွင်။ ဂိုင်း,လူလုင်းလွင်းဆွဲ လင်းခွမ်းလိုင်ဂေး လံးလတ်းတီးဂူးဆ်လိုင်ရှပ်း ရှပ်းကွမ်ဆမ်ယွမ်း ယပ်,တူပ်ယပ်,လှို ပဆ်တိုင်းဂုတ်း- “ဖယွင်း ဆိုင်မူးသီ,ရှပ်. ပိုဆ်းဝံ.ပဆ်ရှပ်းတေး။ ပိုဆ်းဂမ်,

မူးဂေး ရှပ်းဂူး,လူးယုဒ်းလတ်။ ယူးဂမ်,ဂတ် ဂေးဂူးဆ်ဂတ်ဂူး” ဝုးဆမ်။

သုဆ်းတုမ်သပ်းလိင်းဆွဲမူ,လုမ်း

ဖေဝ်,ဆဆ် တူဝ်လင်းခွမ်းလိုင်ဂေးခတ်း လိုင်တေးတေး။ ခပ်းတင်းဝမ်းသီဆ်ဆိုင်; ယူ,ပင် မွဲ,သုင်သေ သုဆ်းတုမ်သပ်းလိင်းဖူဒ်ခပ်းမူ,လုမ်း တီးဆဆ်။ ထီဒ်;ခပ်းတင်းဝမ်းသီဆ်ဆိုင်; ယူ, ပိုင်းလိုင်သေ သုဆ်းတုမ်သပ်းလိင်းဖူဒ်ခပ်းလုမ်း တီးဆဆ်။ ဂိုင်း,လူလုင်းလွင်းဖူဒ်ရှပ်း တေးဂိုတ်း ရှပ်ဂပ်။ ခေးဂူးမံးတင်းသိုင်;ဆဆ် ဝပ်းဝု, ဝပ်းပိုဆ်မဆ်းမီးဝံးသွင်ပိုင်။

- ◆ လိုလီလိုင်မုဆ်သိုက်းပင်, လိုင်ဂေး,ဂင်ဝင်း ခိုင်း; ဆမ်ဂတ်တင်းစီဆမ်။
- ◆ စမေး ရှပ်. ဖူမိုင်း လွဲး။

“ပေးရှပ်းဂမ်,မီး လိုလီလိုင်မုဆ်သိုက်း ပင်, ပိုဆ်းတေးဂမ်,သိုက်းသုင်-လှိုတ်,မံး။ ပေး ပိုဆ်းလှိုတ်,မံး တေးဂိုတ်းရှပ်းမူးဖူဒ်ဖှံ,ရှပ်း။ ပေးရှပ်းမီးလိုလီ ပိုဆ်းဂေးတေးဂမ်တင်းစီ ဂတ်းယီဆမ်။ ပေးပိုဆ်းဂတ်းယီဆမ် ပိုဆ်းလိုင်,တေး ပီဆ်ပင် လိုင်;ဖူဒ်တင်းရှပ်း။”

“လိုလီလိုင်မုဆ်ဆမ်ဆမ် ပီဆ်လိုင်ဖေး,ဂင် ဝင်းခိုင်း။ ယူးဂူးဆ်ဖူဒ်,ရှပ်းဂုတ်း; ရှပ်းဂုတ်း, ပိုဆ်း။ ယူးဂူးဆ်ဖူဒ်,လိုင်ရှပ်းဂုတ်း; ရှပ်းဂုတ်းပုး

50 ပြီ ဝခင်းဂျွန်ပုဆိခန့် ပုဆိခန့်ပုဆိခန့်ပင် ဂီဂ်, ဂဝမ်းယာမ်းဂီဂ် (3)

ပာဆ်ဂီဂ်ဂလီတီး

ဂီဂ်ဂလီတီးပီဆိသိုဂ်းဂဆ်တင်းဂှေ့ခမ်း
မာဆ်း 3 ပွဂ်း

- ❑ 1824-26 လံးမိုင်းတဆာဝ်းသီ ခလး
ဂုစီင်,
- ❑ 1852 လံးမိုင်းမာဆ်းပွတီးတီး
(ဆေးလိဆ်မွဆ်း/ယာင်း)
- ❑ 1885 လံးမိုင်းမာဆ်းပွတီးဆိုဝ်သေ
ပွတီးထွဆ်လွဂ်းပိုင်လဝ်းဂှေ့ခမ်းပီတီး။
ကပ်မိုင်းမာဆ်းပတီးပိုဆ် တူဂ်းယူတီးမိုင်း
ဂီဂ်ဂလီတီးဖွင်းငမ်းဂမ်းသိုဂ်း (Direct rule)။
ပေးယဝ် 1887 ဂီဂ်ဂလီတီးခိုဆ်းမာ
တာင်းမိုင်းတံးပွတီးခိုင်, ငးဆိုင်; ပွတီးလားဆ်းငး
ဆိုင်။ ဖဝ်, ဆဆ် မိုင်းတံးပွတီးတူဂ်းခိုင်းတင်း
သိုင်; တီးကမ်, ပီဆ်သိုဂ်းသိုဝ်ပေးကမ်, နှ်းမီး။
ဆွဂ်းသေပွတီးကွဂ်း, နှ်းပီ 1882 လဝ်း
ဖှေ့, တံးတင်းလံာ်လုဂ်းဖိုဆ်သဆ်ခတီးဂှေ့ခမ်း
မာဆ်းသေ ဖဝ်ဆင်, ဂဆ်ဂေးတိုဂ်းဂဆ်ယူ, ခလး
ဂူဆ်းမိုင်းပေးကမ်, လံးယူ, ဂတီးလိုဆ်းယီဆ်လုံ
သေပွဂ်း။

ထိုင်မား 1887 ဂီဂ်ဂလီတီးခိုဆ်းမာ
ယဝ်ဂေးတူဂ်းလူင်းဝး ပုဆ်းမိုင်းတံးဆဆ်တေ
ကမ်, လံးဖွင်းငမ်းဂမ်းသိုဂ်းမိုင်းမာဆ်း။
တေလုံ, တိုင်းလွဂ်းပိုင်ဖွင်းငမ်းဂမ်းကွမ်း (In-
direct rule) ဂျ, ပွင်, ဝးဂီဂ်ဂလီတီးတေဖွင်း
ငမ်းဆိုင်လဝ်းဖှေ့။ လဝ်းဖှေ့, သမံ့ဖွင်းငမ်းဆိုင်
ဂူဆ်းမိုင်းဖွင်မဆ်း။

ဂီဂ်ဂလီတီးဆဆ်သေ တင်းခတ, 1887 တေ့,
1948 ဂိုင်ဆာဆ်း 61 ပီ မိုင်းတံးလံးယူ, တီး
ဂီဂ်ဂလီတီးမား။ ထိုင်မား 1920 ဂီဂ်ဂလီတီး
လံးလီဂ်, ကပ်မိုင်းလဝ်းဖှေ့, ပွတီးတူဂ်းဂီဂ်တင်း
သိုင်; (ဆ်းမိုင်းဆင်ခလး, ဂေးဂီဂ်, ယာမ်းလီဝ်)
ဂျ, ဝံ, တီးဂီဂ်ဂလီတီးဖွင်းငမ်းဂမ်းသိုဂ်း။ ကဆ်
ဂူဆ်းဂဆ်လံးလိုင်ဂိုတီးဆဆ် (ဆ်းဆေးလိဆ်လိုင်
တံးယာမ်းလီဝ်) ခွဆ်းဂူဆ်းဂဆ်မီး 33 မိုင်း (မိုင်း
လမ်ဂွဆ်းခေ့ ဂူဂ်းဂိုင်ယီဂ်းကွဂ်, တီးသီဆ်ဝီ
ခလး ပီဆ်မား 34 မိုင်း) ကပ်ဂူဆ်းပီဆ်လိုင်မိုင်း
ဂူဆ်းတုမ်မိုင်းတံး (Federated Shan States)
ဆ်းပီ 1922 ။

ပာဆ်ဂီဂ်ဂလီတီးဂီဂ်တီးခိုဆ်းဆဆ် လွင်,
လီလွင်, ဂှ်။ ဂျ, မီးတွပ်, ကဆ်မိုင်းဂဆ်ဂေးမီး
ပိုင်; ဂဆ်ဂေးမီး။

လိုင်ဝးဝးလီဆဆ် ဝးလိုင်ဆ်

“ဂီဂ်ဂလီတီးမားယဝ်ဂေး ဂီဂ်တီးပဆ်
သီဆ်းတူးသံတင်း။ တာင်းဂေး တာင်းလူတီးဖှ်း
ခလး ခူဝ်။ မိုင်းဆင်, ခူဝ်ဂိုတီး ဆ်းခေးဆွင်စီဝ်
တင်း ဂျ, ခမး ယာင်း 2,260 ထတီး၊ သုင်
870 ထတီးဆဆ် ဂေး, သင်းယဝ်တူဂ်းမိုင်းပီ
1901 တေ့, မိုင်းလီဝ်ယင်းလုံ, လံးယူ။”

ဆွဂ်းသေသို, ခွဆ်, ပဆ်လဝ်းဖှေ့, ယဝ်
ဂူဆ်းမိုင်းလိုင်ဂီဂ်တီးဂီဂ်ဂလီတီးဂီဂ်ဆ်း
မံးလုံသင်။ လင်, မီးဂူဆ်းဝး- “ဝီဂ်, သူဆ် 10
ဂမ်း လံးဂီဂ်တင်း 10 ဂမ်း” ကမ်, မိုင်းပာဆ်
မိုင်းလီဝ်။ ဝီဂ်, 4 ဂမ်း ဂမ်းဆိုင်လိုင်, သိုဂ်းမာဆ်း။
ဂမ်းသွင်လိုင်သိုဂ်းတံး။ ဂမ်းသမ်ဂူဆ်းဂီဂ်လူ,
လူတံးစီဂ်, လီပင်လုံ, ဆ်းဝါဆ်းဆ်းဆေး။ ဂမ်းသီ,
လင်, ပီဆ်တူး, ဆေးဂူဆ်းတူးယေးတူဝ်ဂပ်,။

ကမ်, မီးပု, မီးလူဆ်ခလး ဂူဆ်းကမ်, မီး
ဖေးဂူး/ခတီးသေးဂေး ကမ်, လံးဂူဝ်ဖှေ့လက်။
ဂျ, ဂူး, ဂူး, ဂူး, ဆ်းဆ်းထိုင်, ဆ်းမိုင်း ကမ်,
လံးဂူဝ်လူဆ်။ “ဂူဝ်မုဆ်း, ဖဝ်, တူဂ်းလီဝ်” ဂူဆ်း
ထဝ်; ဖဝ်ဝးဆ်။

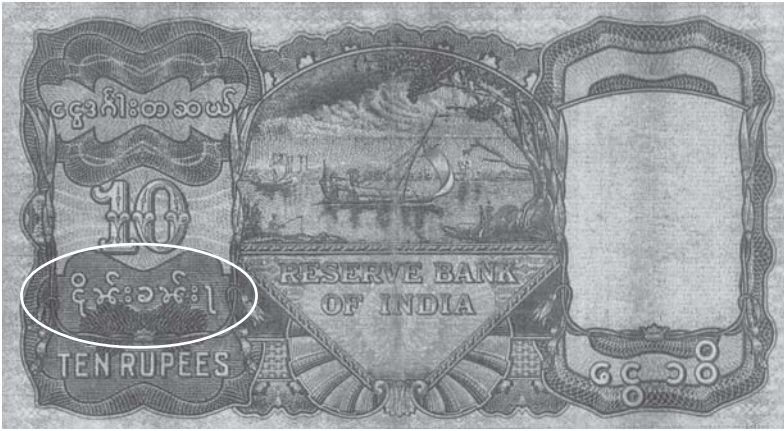
လိုင်ဝးဝးကမ်, လီဆဆ် ဝးလိုင်ဆ်

မိုင်းဂီဂ်ဂလီတီးခတ, ဂီဂ်, ဂီဂ်, ဂီဂ်, ဂီဂ်
လေး ကွဆ်တင်း မီးပူးလိဂ်းတံးခလး ပိုဆ်း
ကွဆ်ဂဆ်ဝးဝးလိုင်တံး။ ဝါးဆ်, ကပ်လိဂ်းတံးဂှ်
လံးဂျ, ဂိုတီးလိဂ်းဂီဂ်ဂလီတီး တင်း လိဂ်း
မာဆ်းဂူလ်း။

“ပံးပပု, ပံးယူ, လီ လံးထုဂ်, တံးဂီဂ်
ကမ်, မိုင်းသိုင်မိုင်းသိုင်ပီဆ်မိုင်းမာဆ်း။” (ဂီဂ်
ဂလီတီးခတ, မိုင်းတံးပီဆ်မိုင်းဂူလ်းမိုင်းလုံ)

Photo: SHAN
ခူဝ်ဂိုတီး ကဆ်ဂေး, သင်းယဝ်တူဂ်းမိုင်းပီ 1901 ယင်းလုံ, လံးယူ, တေ့, ယာမ်းလီဝ်

ငွေခဲလေး ပါဆဲကိန်းဂလီတံး၊ မီးတူဝ်လိက်တံး၊ ပိုဆဲးကွမ်ဂမ်ဝါးငိုဆဲးတံး

ကမ်၊မိုဆဲးမိုင်းမာဆဲး၊ ပီဆဲးထုင်ပိုင်း နှိတ်းရှိုင်းရှိုင်း ဂွင်းယုင်း။

“မိုင်းတံး ကမ်၊တုဆဲးမီးရှိုင်းခံ၊ယုးဖိုဆဲး၊ သေပွဂ်၊ သမ္မာမးတင်းပဆဲ။ နှိတ်းရှိုင်းရှိုင်းမိုင်း တံး တိုတ်းယုးတိုတ်းဖိုဆဲ။”

“ဂွမ်းမိုင်းတံး တူဂ်းပီဆဲးစားသွင်သိုပ်၊- ခးကိင်းဂလီတံး၊ စလး ခးလင်းဖျါ။ လံးထုဂ်၊ လဂ်၊ခုတ်းကပ်သွင်ဖျါ၊သွင်တါင်း။ နှိုင်းခွင်ဆမ္မိ လိဆဲးရှိုင်းဖျါ သဖျါ၊ဝှိုင်း ကိင်းဂလီတံးကပ်။ နှိုင်းငိုဆဲးခမ်းနှိုင်းသုဆဲးနှိုင်းရှိုင်းရှိုင်း နှိတ်းရှိုင်းလံး ရှိုင်းရှိုင်း လင်းဖျါ။ကပ်။”

ဂူဂ်းဂး၊ ကမ်တင်းသွင်ဖျါ၊ဝါးမိုဆဲးဂမ် ဆဲးစတု ပါဆဲးမာဆဲးရှိုင်းခုဆဲးယု၊ယမ်းလိဝ်ဆဲ ပေးတိုက်ဂမ်တင်း ပါဆဲးကိင်းဂလီတံးလိုင် “သေးလံ၊ပါဆဲးကိင်းဂလီတံးဂူဂ်းယု။”

ပါဆဲးဂျပမ်

ဆဲးဂးလိုင်မးရှိုင်းခုဆဲးခိုဝ်းဆဲ ကမ် လံးထုဂ်၊ဂံ၊ခံးဆဲဆဲ မီးမာဆဲးတင်းကိင်းဂ လီတံး။ ပေးလတ်းရှိုင်းခုဆဲးရှိုင်း ပီဆဲးမာဆဲး။ ပေးလတ်းရှိုင်းခုဆဲးလိဆဲ ပီဆဲးကိင်းဂလီတံး။

ဂျပမ်စတု တမ်လံးမးရှိုင်းခုဆဲးခိုဝ် တံး ဆိုဝ်မာဆဲး 3 ပီဂူဂ်း။ လိုင်ခိုတ်းပါဆဲ ဂျပမ်စတု ဂူဆဲးစဂ၊ကျယုခွဂ် 70 ခပ်ဂူဂ်း ယင်းတေကမ်၊ပေးတွင်းလီကမ်။ ဂွမ်းဝါးမိုင်း ပါဆဲးဂျပမ်မး 1942 ကျယုတေလံး 4 ပီ၊ မိုင်းဂျပမ်မိုင်း တေလံး 7 ပီဂူဂ်း။

ဂျပမ်ဆဲ မိုင်းသိုက်းလုမ်းဖျါ၊ဂမ်းသွင်

(1939-1945) လုဂ်းဖျါ၊ဂျိုင်းမဆဲးသေ နီင်၊တု၊ဂမ်တင်းကမေဒိုဂမ်။ ကိင်းဂလီတံး၊ စခ၊စလးဂုတ်သိုဝ်း။ မိုင်းဂွင်းဂင်၊ကမ်၊ခိုတ်း ပိုဆဲးသေတု၊ တိုက်းရှိုင်းတူင်ခိုင်ဝံးစလး ဖျါ၊ ကမေဒိုဂမ် ကိင်းဂလီတံး၊ ကမ်၊တမ်တင်း တူဝ်။ မိုင်းကွမ်တင်းပီဆဲးဖျါ၊ဂမ်သေ လံး ထွံ။ ဂူဂ်းဂးတိုက်းခမ်းရှိုင်းမးသမ္မိ ဖျါ၊ဂျပမ် ကမ်၊မီးရှိုင်းဂမ်လွဲးလွဲးသေ ကမ်၊ခိုဆဲးဆဲးလံး စလး ဂမ်းလိဆဲးမးဂေး ပီဆဲးဖျါ၊ဂမ်ရှိုင်းပီတံး။

ဂူဆဲးထပ်းလံ၊ဂေး၊ လိုင်ယမ်းဖျါ၊မး ဆဲးပါဆဲးဂျပမ်စတု ကမ်၊လိုင်လိမးဂမ်လံး ကွမ်တင်းသုတ်းဆဲးစတု ဖျါ၊ရှိုင်းမိဆဲးဂျပမ်စ ဖျါ၊ထု၊ဆဲးစလး ဆဲးမိုင်းပေးဂူမီးဆဲးဆဲးယု။ ခပ်ပွဲ၊မာဂ်၊ဆဲးထိုင်လေးမိုင်းဝါး၊ ကမ်ပီဆဲးဝါဆဲး ဖေင် မူတ်း၊ မင်းလိဆဲး လိုင်ဆဲးဂွမ်။ မိုင်း ပါဆဲးဆဲး ကိင်းဂလီတံး၊ တင်း ဂျပမ်စ ဂူမ်၊ နီင်၊ဂမ်သေ ဂမ်းဂမ်းပွဲ၊မာဂ်၊တေး၊ဂမ်စလး ရှိုင်းလွဲးကမ်၊ရှိုင်းလွဲးဂေး၊ လံးရှိုင်းဝံးလုဂ်း သေး၊မာဂ်၊တွံးလိဆဲ။ ပေးလံးငိုဆဲးသီင်ရှိုင်းမိဆဲ ဂေး၊ ကွမ်ဂမ်လိဆဲးခပ်းလုဂ်းလိဆဲ။ ဂမ်းဖွင်း ဂေး၊ ဖေတ်၊ရှိုင်းဖေတ်၊ယေး လံးဂျါ၊ရှိုင်းသုမ္မိ သွင်းယု၊ဆဲးထိုင်ဆဲး၊ဆဲးရှိုင်း။

ပါဆဲးမိုင်းလိဝ်ပိုဆဲးဝါး ငိုဆဲးမာဆဲးဂးထုဂ်၊ ဆဲး။ ဂျါ၊ဂတ်၊လံးပေးဂျါ၊ပီဆဲးသု။ ပွဂ်းရှိုင်းမး သမ္မိလံးမးပိုင်းသု၊ဆဲးရှိုင်း ဆဲးယု။ မိုင်းပါဆဲ ဂျပမ်စတု ဂေးမိုင်းဆဲး။ ငိုဆဲးလေးဂျပမ်စတု ကမ်၊မီးရှိုင်းခွင်ဂး၊ခမ်လွဲးရှိုင်းဝံးမိုင်းငိုဆဲး ကမေဒိုဂမ် ကိင်းဂလီတံး၊ ခပ်စလးခမ်နှိုင်း သိဆဲးဂး၊ရှိုင်းဂေးသုင်။ ဂမ်းဖွင်းဆဲး ဝံးသိုက်း

ယုဂေး၊ ရှိုင်းငိုဆဲးဂျပမ်စတု။ ထိုင်လမ်းပီဆဲ လံ၊လံ၊ထိုင် ကမ်၊လင်းဂျါ၊လွဲးလံ၊ဂးလွဲး။

ကမ်ဂူဆဲးထပ်း၊ ကမ်၊လိမးလံးထိုင်ပိုင် ဆိုင်စတု ပေးဝါးဂျပမ်စတု၊ဝါးခပ်းခပ်းပိုင်း ဂေး၊ တပ်ရှိုတ်းခမ်ဆဲးယု။ ဂွမ်းဝါးဂျပမ်စ တင်းစခ၊ဆဲ ခပ်လင်းဂမ်ဆဲး။ လင်းဂမ်ဆဲး လိုင်မိုင်းတင်းမာ၊ ပေးလွင်းလံးစခ၊ ဆဲးဂေး “ရှိုင်းမိုင်းဝါးလွင်းလံးမာ” ဝါးဆဲ။ ဂူဂ်းဂး ကမ်၊လံးသပ်းလိင်းဝံးရှိုင်းယု၊မမ်းဝါးရှိုင်းလိုင် ရှိုင်း။

ပါဆဲးဆဲး ပေးပီဆဲးလံးတံးပိုင်းကွမ်၊ ဝါးဆဲးဆဲးဂေးပင်၊လိုင် သမ်းလံးဂေး၊စလး ဂမ်းဆဲးလွတ်းတိုလွတ်းတံ။ ဂျပမ်စတုတိုဆဲး မံလိုင်ဝါး ပေးပီဆဲးတံး တေလံးမီးလံးလွမ်း တူဝ်။ ပေးကမ်၊မီးလံးဂေး၊ ပီဆဲးစခ၊ဆဲတိုက်း တိုက်း။ ဂွမ်းဆဲး လိုင်ပီဆဲးရှိုင်းစခ၊ပါဆဲးဆဲး ကွမ်ဂမ်သမ်းလံးပေးတိုက်းဝါးပေးပီဆဲး။ ခုဆဲးဂျါ၊ပု တိုက်းဝါး ဆဲးဂေးသေသမ်းလံး ယု ယင်းလံးကမ်သုပိုင်းဝံးဂျါ၊ကျမ်စတု “ပျါ၊ထီ” (တံး) ရှိုင်းပေးလွတ်းတံ၊ မိုင်းလုး ဂျပမ်စ။

ဂူဆဲးထပ်းခပ်းဝါးဂေး၊ ပါဆဲးဂျပမ်စတု ဂွမ်းဝါးလွင်းဂမ်ဂေး၊ လွင်းတွင်းတိုက်း ကမ်၊ရှိုင်း မီးယုစလး ပေးဂမ်ရှိုင်းရှိုင်းခပ်း၊ရှိုင်းဆဲး နှိုင်းဝံ၊ လိုင်လံးဆဲးဖျါ၊ထိုင်လမ်း၊ ဂေးမီး။ ခပ်းစတုကမ်၊ကပ်း ဂွမ်းလံးဖျါ၊ ဂူဂ်းသမ္မိ ကိုင်းရှိုင်း။ “တိုက်းပိုင်းပမ်၊ဆဲ ရှိုင်းဆိုင်၊တွံး၊ ခပ်း ဆိုင်ဂျါ၊ပေးဂွမ်၊ကွိုတ်း” -စခ၊ထပ်းယု (85 ပီ) မေးဆင်းလင်းရှိုင်း ဆဲးကမ် (ဆဲး၊သိုက်းရှိုင်း ဂပ်း) ခံးစခ မိုင်းပိုင်းပိုင်း။

ဂိုဝ်၊လုဂ်းလံးရှိုင်းလံးသင်းဂျပမ်စ ကမ်ဂူဆဲးထပ်းခပ်းကမ်၊ ကမ်၊သုတ်းကမ်၊ဝံး ဆဲး “မီးတု၊ဆဲးယု၊ဂေး၊ ခပ်ကမ်၊ကပ်း၊ သမ္မိ ကပ်းဆဲး၊လုဂ်းဆဲးသေ လီတွံးတွံးတွံး” - ဝါးဆဲ။

ဂျပမ်စတု လွင်းရှိုင်းမိုင်းဆင်၊ ကမ်စခ၊ ခပ် မာဆဲးခပ်းဝါးပေးယု၊ဆဲး။ ဂမ်းဖွင်းဝါးစတု မိုင်းစတု၊မးမိုင်းစတုလီယု။ ဝါးဂမ်ဆဲးသိုက်းသေ ပါးဆဲးယုဝါး။ ဂူဂ်းဂး ဂမ်းဆဲးသမ္မိဝါး ဂျပမ်စတု၊စတု လီမိုင်းစတု၊မး။

ဂွမ်းဂမ်လမ်စလး၊ မာဆဲးလုဂ်းလံးခပ် ဂေးမီး။ ခမ်းပူ၊ဂပ်းရှိုင်းရှိုင်းဂျပမ်စတု၊ထီ။ (မိုင်းပိုင်းစတု) ဖျါ၊ထီတင်းဆဲးယုမးဂေး

လူသုမ်း ယွန်းလံးလူတူင်လူစိုင်း ဂွမ်းလံးဂျာပီဆံ
မေးဂွမ်၊လုံသိုင်းဂျပုဆံး ကဆံ့ခွင်ဝါး (con-
front women) ။ မိုင်းရှမ်းစတု ကမ်၊တွဆံ့ဝိဆံး
ဝါး မီးဖွဲယွန်း။

ကမ်၊လိုင်သေဂျေလင်းဖျာ၊ယွင်ရှုလ်း
ယင်းလံးထုဂ်၊သိုင်းဂျပုဆံး မျးတွံ၊ဖက်းတူ
ဂင်စမ်းဂင်ခိုဆံးသေ ထမ်ရှုဖျာ၊ယင်းစလး
လိုင်ပီဆံလုဂ်၊လါဆံပီးဆွင်လဝ်းဖျာ၊ဆဆံ
ယင်းလံးပံးယူ၊ပိဂ်၊ထိုဆံးရှင်ခိုဝ်း ဖျာ၊ဆွင်
ရှမ်းယျာဆဆံဆံ လုဂ်၊ယင်း လဝ်းစမ်းသိုင်း
လဝ်းလဆံ၊တျ၊စံးဆဆံဝ်းဆံးပဝ်မဆံးလဝ်း The
Moon Princess ။

ဆွဂ်းသေဆဆံ ယွန်းဝါးဂျပုဆံး ကမ်၊လ်း
လဝ်းပုတွံထဂျးဂျေ၊စလးလါတ်းတျ၊မုဆံလဝ်း
ဂျေ၊ ကမ်၊မီးလွင်းယီဆံ၊စဝ်း။ ရွင်ဝါး “မိုင်းလိုင်”
ငါးမိုင်းသိုင်းမဆံးပဆံ့မိုင်းလိုင်ရွင်မုဆံလဝ်းဝါး
“ဂူဆံးလိုင်” ။ “ဂူဆံးဝဲပျာလိုင်” ။ ကဆံလီလီဝ်း
လုံဆျာ၊ဆဆံ ကပ်ဂူဆံးရှင်၊ဖျာ၊မံ။ ရှိတ်းဂိုင်းဖျာ
သေ ပိင်းမူလီ၊ဝါ၊ယင်းဆိုင် ဆဆံယဝ်။

လွင်းယိုဝ်းဂိဆံဝုင်းဂျး၊ ကပ်လံ၊ဆွမ်းစွင်၊
လုံ၊ရှပ်၊ဆျးထုဝ်းတင်း၊ ကပ်တံ၊ဂူဆံး၊ ဖဝေ
ဝါဆံးဖဝေဆံးဆဆံးဂျေ၊ကမ်၊ပျေပိုင်းဂဆံတင်း
ပဆံ့မိုင်းလိုင်။ ဆံးမိုင်းဆွင်တင်းဝါဆံးလိင်း
မိုင်းယင်း ရှပ်ဖျာ၊ ရှမ်းလံးလုံဝ်းဆံ ပေးပီဆံ

Photo : The Moon Princess Book

လဝ်းဖျာ၊လိုင် သထုင်၊ (သီ၊သိုင်) ဆင်းတိုင်၊စုင်းစုဆံ-ဖျာ၊မီးလဆံးသိုင်းဂျပုဆံး ပံလွမ်း

သိုဝ်၊မျးဆျး 18

ကမ်၊သါင်းစပ်လံး။ ကမ်၊လီတ်းဖံ၊ဂျေ၊
ကမ်၊လါင်းထွတ်၊ငါငိုပိုတ်၊ပဂ်၊လံးလွင်းစတု
တီးစပ်။ တဂ်းလံးလီတ်းဖံ၊ တျ၊လုံ၊တိုင်းစပ်
ဆံးဂါဆံဂျေ၊ပိုင်း။

ပံ၊ထိုင်စာဝ်းယါမးသေစာဝ်၊လပွဲရှပ်းလံ
ကွဂ်၊ဂွဆံးလိုင် တူင်သံ၊လပွဲတင်းဂျေ၊ရှုမ်းရှု-
တဂ်းလံးတံ။ တေတိုင်းတပွဲ တေစပ်းဝိုင်း
တေဝိုင်းရှိုမ်ဂူဆံး တေလံးရှု၊လိုင်သိုင်းစုဆံတပွဲ
ဂျေ၊လမ်လုံသံ၊စျာ ဖျာ၊ပွဲ၊ဖက်းတူ ဖျာ၊ပွဲ၊ယါမး
စလး ဖျာ၊ရှပ်းလုံ၊ရှပ်းသွံ လိုင်ဆဆံဂွဆံး။ မဆံး
ပီဆံဆျာ၊ကမ်သံ၊လပွဲရှပ်း တွဆံးတျ၊ရှုမျးရှုးရှု။

တဂ်းလံးလွင်၊ရှုသံ၊လပွဲ ကဆံဖျာ၊စီဆံ
ပွဲ၊မျး။ ရှုလ်းလဆံလုဂ်၊လိုင်စာဝ်၊လုလ်းရှိုင်းစွင်
ထုဂ်၊လုံ၊ မွပ်းမံပဆံကမ်ယဝ် ပွဲ၊မိုင်းခိုဆံး။
ကိုင်စာဝ်၊တီးသံ၊လပွဲသွဆံယဝ် တေရှုလံး
သံ၊လပွဲမိုင်း စလး သံ၊လပွဲဆံး။ ကိုင်စာဝ်၊တီး
သံ၊လပွဲသွဆံယဝ် လင်၊ပွဲ၊သံ၊လပွဲတံ၊ တေ၊ကပ်
စာဝ်၊ဂိုင်းစာဝ်၊ဖဝေပဆံဂျေ၊လုးဖျာ၊စီဆံ။ ကိုင်
စာဝ်၊သံ၊လပွဲသွဆံဆင်၊ဂပ်၊ လင်၊မျးလုံ၊သံ၊လပွဲ
လိပ်း ဂျးဆင်၊သိုင်၊ထုဂ်။

ကီဆံးကါဆံးဝဲ၊သံ၊လပွဲ 5 သီဆံးဆံ
တျ၊ရှု၊လွင်းဖျာ၊စီဆံ။ တျ၊ရှု၊လွင်းဖျာ၊စီဆံဆဆံ
မီးတီးသံ၊လပွဲသွဆံ။ လင်၊ဝါး လီယုဂ်၊ယွင်းပဆံ
သံ၊လပွဲသွဆံ ရှပ်းထိုင်တီး။

ဖိုဆံးပီဆံဖျာ၊ဆံ ဂူဆံးထပ်းဂျေ၊ဆိုင်၊ယင်းတိုဂ်၊
တွင်း။ ဂျပုဆံးဂမ်၊ဖွင်း ကမ်၊မီးဖျာ၊ဆံးဂျေ၊
ကမ်၊ရှု ယျ၊လေး၊သေသို၊ဖျာ။

ဂူဆံးဂမ်၊ကေ၊ဂူလ်းရှု၊မီဆံးတွင်းဝါး-
ဖွင်းဂျပုဆံးပီဆံစုဆံဆဆံ ကပ်မိုင်းတံးလီဂ်၊
ပီဆံသွင်ဖဝေ၊ ဝဆံးတူဂ်းမိုင်းပဆံမဆံး၊ ဝဆံး
ကွဂ်၊မိုင်း ပဆံထံး။

လင်၊ဝါးဂူဆံးမိုင်းတံး လံးရှုမ်းဂိုင်းဂ
လီတ်း၊ ကမေးဂိုဂဆံး၊ စပ်းပျးဆံးတပွဲသိုင်း
ဂိုင်းဂလီတ်း၊ မိုဆံလဝ်းထုဆံးယီဆံ၊ လဝ်းသံ၊
မိုင်းစပ် စပ်းပျးဆံးတပွဲမံ၊ 136 မိုဆံလဝ်းဆံ့
(ဂိုင်းတုင်) စပ်းဆံးတပွဲ 101 မိုဆံလဝ်းဂွဆံး
လိုင်၊ ဂျေ၊ယါမးစပ်းရှုမ်းတိုဂ်းတေးဂျပုဆံးမျး။

ဝဲ၊သိုင်းယဝ် ကဆံတင်းမိုင်းတံးပွဲစာဝ်း
ဆဆံစတု ဂျပုဆံးဂါဆံးသိုင်းယဝ် လံးသံ၊တီဆံး
ဂျေ၊သေရှု၊ဂျေ၊မိုင်းမိုင်း၊ မိုင်းမါဆံးဂျေ၊လံး။
မိုင်းတံးသမိုကမ်၊လံး၊ ဂမ်၊ဖွင်းဝါး ဖျာ၊ဆမို
ဖေလုးရှိုတ်းရှုင်းဖျာ၊လေးပီ၊တဆံ ဂျပုဆံး
ရှိုတ်းဆံးယါမးလိုင် လတ်းဖဝေဆံးမိုင်းတံးဂျု၊
ဝါးဆံ။ ရှုလ်းဂျး ကဆံဆဆံဆဆံးစတု မိုင်းတံး
တင်း မိုင်းယါမးလိုင် ကမ်၊လံးလုံ၊ဖျာ၊ နဆံ
လုဂ်၊မိုင်းတူင်ဂပ်၊ကွဂ်၊ဂျး။

ထုဆံးမျးဆံ တွင်းဂျး (1927-1997)
စတု တီမံးဝဲဆံးပဝ် “စေးစွင်းလုံမိုင်းတံး”
(Shanland's Grievances) ဝါး တင်းရှု၊တပွဲ
သိုင်းမါဆံးဆံ ပေးတီဂ်းဂဆံတင်းတင်းရှု၊
ဂျပုဆံးလိုင် မါဆံးယင်းလံးထီဆိုင်၊ထီင်းလုး
ဂွဆံး။ □

မိုင်းဂွဆံး၊မိုင်းစုဆံသွံ၊ဖျာ၊ယီဆံ (Yin)
ရှုင်းရှိုင်းမျးဂျေ၊ ယွဆံးမီး ကီးဂျိုဝ် (I Chih)
ဆံးမိုင်းစသ (Hsia) ။ မိုင်းစုဆံသွံ၊ဖျာ၊ဂျိုဝ်း
(Chou) ရှုင်းရှိုင်းမျးဂျေ၊ယွဆံးမီး လုလ်ယု (Lü
Ya) ဆံးမိုင်းယီဆံ။

လင်၊ဝါး မီးစုဆံမိုင်းဖျာ၊လဂ်းလီမ်စလး
လွမ်သိုင်းဖျာ၊သီမးဂျးဂူလ်း လင်၊မေ၊လုံ၊ဂူဆံး
ပီဆံသံ၊လပွဲရှိုတ်းဂါဆံ ထိုင်တီးယွတ်းရှုတ်းတီး
ပံ။

ဆံးဂါဆံသိုင်းဆံ သံ၊လပွဲပီဆံတွဆံးလမ်၊
လွင်၊သုတ်းပိုင်ဆိုင်။ မီးစပ်စလး တပွဲသိုင်း
လင်၊မေ၊တူင်။ □

တဝင်း၊ တဝမ်၊ တုခင်း (မိုင်းပွန်း)

Photo : The Moon Princess Book

တိုင်းဆား (သံ၊-ဗျာ ဂေါ့ထိ 3) လင်းလမ်း၊ တုခင်း စလား လင်းဖျားမိုင်းတံးဂမ်းဖွင်း

လှိုခင်းဆွဲ ဝမ်းထိ 20 ဖျားရှုတ်းငါခင်း လင်းလမ်း၊ တုခင်း လင်းဖျားလှိုခင်းပွန်း သိုင်း မုခင်းစွမ်းစွပ်၊ လုံး 61 ပီ။ မခင်းလင်းဆွဲ ပီခင်း ဖျားရှုတ်းဝမ်းရှုတ်းမိုင်း ရှုတ်းလှိုခင်းရှုတ်းလင်းဂပ်၊ ထိုင်းတိုင်းလုံးကပ်ဆွဲပိုလှိုတ်းမဂ်၊ ရှုတ်းလှိုခင်းကပ် စလား လုံးဝားရှုတ်းဝမ်းရှုတ်းငါခင်း ဂတ်းရှုတ်းစတုစတု။ ဖျားကမ်းရှုတ်းတိုင်းလိမီးပုခင်းပင်း တျားရှုတ်း မိုင်းစလား လုံးတံးရှုတ်းရှုတ်းမိုင်းရှုတ်းဆွဲထွတ်းလှိုခင်း ဖျားကမ်းကမ်းလုံးရှုတ်း တိုင်းလိပခင်းဖွဲသေ တံးရှုတ်းရှုတ်းမခင်းဆွဲယူ။ မိုခင်းဆင်း ဖျားရှုတ်း ငါခင်းမိုင်းတံး ကမ်းရှုတ်းလှိုခင်း လင်းလမ်း၊ တုခင်း ဆွဲ ပေးစိုခင်းစွမ်းစွပ်ပိုခင်းမခင်းလင်းလှိုခင်း တေလုံး ရှုတ်းရှုတ်းဂင်လှိုခင်းလင်းလုံး—ဆွဲပပိုရှုတ်းလိဂ်းတံး လဆွဲ 4 စွင်းလှိုခင်းပွင်း လှိုခင်းတံး ရှုတ်းပွတ်းတံးမိုင်းပို ဆင်းဆီ။

လင်းလမ်း၊ တုခင်းဆွဲယူတမ်း (ပုခင်းဆိတ်တို ဝဝတီ)၊ ဝိုင်းမိုင်းပွန်း၊ ပေးမခင်းလင်း ပီခင်း လင်းလမ်း၊ စွမ်းစွပ်၊ လင်းစွမ်းစွပ်ဆင်းလင်းလှိုခင်း၊ ရှုတ်းပီကမ်းမခင်း လင်းလှိုခင်းသု၊ လမ်းပု၊ လမ်းဖျား ရှုတ်းဆားပီခင်းရှုတ်းဆင်း မိခင်းမိုင်းပီ 1907 ဆီး၊ လှိုခင်း 7 လှိုခင်း 5 စမ်း ဝမ်းဖတ်း ယမ်း 3 မုင်း ဝံးဝမ်း (30/5)။

မိုင်းမခင်းလင်းယင်းလိဂ်း ယင်းကွမ်းဂေး ကမ်းတုခင်းပီခင်းပီခင်းတိုင်း။ ပိုခင်းလိဂ်းယို၊ လိဂ်းမု၊ ပေးစွမ်းစွပ်တုခင်း ရှုတ်းတမ်းပပတ်၊ ရှုတ်းလှိုခင်းစတုစတု။ မိုင်းကမ်းယို၊ မု မေးကပ်၊ မေးလိခင်းဂေး ပေးမီးတိုင်းဂိုခင်းတိုင်းလိခင်း ပိုင်းလှိုခင်းဝား မခင်းလင်းကမ်း၊ တုခင်းဂိုခင်းဂေး လိဝ် လိခင်းဂေးလိဝ်သေပွတ်း၊ မွင်းလှိုခင်းမိခင်း ဂေးသေးဂေး စွမ်းပခင်းလိဝ်၊ ပေးရှုတ်း လှိုခင်းကွမ်း၊ တိုင်းဂေး တိုင်းရှုတ်း ထိုင်းကမ်း ဖိတ်းကမ်းဂေး ရှုတ်းစပခင်းလတ်းပခင်း ပွင်းဂင် စပ်ကမ်းလိဝ်၊ မီးလှိုခင်းရှုတ်းပခင်း ပုခင်းပင်း တိုင်းလိတျားရှုတ်းတိုင်းလိဝ်၊ လိခင်းမိုင်းလိဂ်းကွမ်း။

စွပ်၊ မိုင်းမု၊ ယို၊ မုခင်းမေး လိဝ်းရှုတ်းစေး ရှုတ်းရှုတ်းလင်းလိခင်းသိမ်းဂေး၊ မိုင်းလှိုခင်းစွပ်၊ မခင်း လင်းလုံး 5 စွပ်၊ ဆင်း ပေးလင်း ကပ်ရှုတ်းသုခင်း ရှုတ်းလိဂ်း တီးကေးလှိုခင်း လှိုခင်းလမ်း၊ ဖေး၊ ရှုတ်းလိဂ်းလုံး 2 ပီ၊ ကပ်စံး၊ ရှုတ်းပီခင်းရှုတ်းလှိုခင်း လှိုခင်းလင်းလင်းလှိုခင်းပီခင်းတုခင်းတီး။ မခင်းလင်း စတ်းလှိုခင်းကပ်လိဂ်းမခင်း၊ လိဂ်းကပ်းဂ လိတ်း တေးပေးပုခင်းထုခင်းသိုင်းလဆွဲလိဝ်။ ဝံးဆင်းသမိုင်းရှုတ်း ရှုတ်းကမ်းဖျားသွပ်၊ ဂျားလတ်း တီးဝိုင်းလှိုခင်းလုံး 6 လှိုခင်း လုံးစိုခင်းပီခင်း

ဂမိုင်းလင်းရှုတ်းဝိုင်းဝမ်းမေး။ ဝံးသေဆင်း မခင်းလင်းသမိုင်းစံး၊ ရှုတ်းရှုတ်းကမ်းလမ်း စွမ်းမ သိုခင်းဆွဲပီ ဝိုင်းတုခင်းတီး။

မိုင်းပီ 1928 လှိုခင်းပီတိုင်း၊ 11 ဝမ်း မိခင်းမိုင်းလှိုခင်းလိဝ်ခင်း ပေးလင်းလင်းရှုတ်း ပီခင်းပွဲခင်းစွမ်းစွပ်ဝမ်းတုခင်းရှုတ်းရှုတ်းလှိုခင်း တိုင်းလှိုခင်း။ မခင်းလင်းပုခင်းခင်းရှုတ်းရှုတ်း 4 စွပ်၊ လင်းတိုင်းကပ်၊ ကပ်၊ ဖေးရှုတ်း လှိုခင်းဆင်းမေး ကေးလှိုခင်းလိဝ်၊ ကပ်၊ လှိုခင်းလိဝ်း စိပ်၊ ကိုခင်းခင်းသွင်းကမ်းတိုင်းမခင်းလင်း ဆင်းစလား လင်းလုံးရှုတ်းရှုတ်းထွတ်းထွတ်း လင်းဆင်းမိခင်းတွင်း ဂေးပီခင်းဆွဲထိုင်း လင်းဖျားလှိုခင်းလင်းစွမ်းစွပ် မိုင်းမိတ်း။ လင်းလမ်း၊ တုခင်းဂေး ပေးဝားတိုင်း သွင်းဖျားသွင်းပုခင်းပွင်းလိဝ်းလိဝ်းလှိုခင်းယို လင်းတိုင်းရှုတ်းတိုင်းထမ်း ရှုတ်းပွဲခင်းရှုတ်းသွင်းမိခင်း ခင်းသွင်းကမ်း မိုင်းပီ 1932 ။ လှိုခင်းသိုင်းသွင်းမိုင်း 14 စမ်း။ စပ်လင်းဖျားမေး လုံးမု၊ ယူ၊ ရှုတ်း လှိုခင်းသိုင်းရှိုင်းလိလှိုခင်းကမ်းတေးရှုတ်း ဆေး သိုင်းလှိုခင်းလှိုခင်းဖျားပွတ်းသွင်း လှိုခင်းလင်းစပ်လင်း မီးရှုတ်းကမ်း 4 ဂေး။ လင်းဆင်းစိခင်းတွင်းဂေး လှိုခင်းလှိုခင်းလှိုခင်းစွပ်၊ သင်စာလှိုခင်း ထိုင်းဝမ်းမေး စဝားကမ်းလှိုခင်းပီခင်းကမ်းကမ်းလှိုခင်း ရှုတ်းရှုတ်း ထိုင်းတုခင်းရှုတ်းပုခင်းစေးရှုတ်း ကွမ်းတိုင်း။

လင်းလမ်း၊ တုခင်းဆွဲ ရှုတ်းရှုတ်း ကပ်ပတ် ပင်းဖျားမခင်းလင်း စပ်လိဝ်ဝမ်းဝမ်း။ ဆေးမုခင်း ရှုတ်း တုခင်း ဆေးဖေးဂေး၊ ဝတ်း ကမ်းပေးသုခင်းပေးတံး၊ မီးရှုတ်းထတ်းပံးရှုတ်း စေးမိုင်း။ မခင်းလင်းလှိုခင်းဖျားလိဂ်းဖျားလိဝ်းစတု စတု၊ ဆင်းရှိုခင်းတိုင်းလိဝ် ပေးတေးရှုတ်းပွင်း တုခင်းဆင်း ရှုတ်းပခင်းသိုင်းတုခင်းလိဂ်း။ ပိုတ်၊ ပခင်းရှုတ်းရှုတ်း။ ဂံးဂံးတိုင်းသုခင်း ကွမ်းထိုင်း ကွမ်းလိဝ်းရှုတ်းရှုတ်းတိုင်းလိဝ် ရှုတ်းရှုတ်းလိဂ်းလိဝ်။ ပိုင်းဆိုင်းသမိုင်း ဂံးလှိုခင်းလှိုခင်းပီခင်း တိုင်းလိခင်းတိုင်းပီခင်း ပိတ်မဂ်၊ ဆင်းလှိုခင်းလှိုခင်းလှိုခင်းဆွဲ။ ဆင်းရှိုခင်းမိုင်း ပေးတေးယူ၊ လိ ဂိုခင်းဝမ်းဆင်း တုခင်းမခင်းလင်းပီခင်းစွမ်းစွပ် သေ ပုခင်းတိုင်းပခင်းရှုတ်းယူ ဆွဲဝိုင်းမိုင်းပွန်း လင်းဆိုင်း။ တေးဖျားသုခင်းဂေး တုခင်းမခင်း လင်းလှိုခင်းသိုင်းလှိုခင်း၊ စပ်သွမ်းဖေးသွမ်း လှိုခင်းမိုင်းရှုတ်း မုခင်းမုခင်းသိုင်းသိုင်း လှိုခင်းရှုတ်း

လုမ်းမိုင်းလျားကမ်,ယွမ်း-လွင်းသိုက်မာမ်းမိပ်,ကီး

လုမ်းသိုက်မာမ်းမိပ်,ကီး လုမ်းဂိုတ်းသိုက် မိုင်းလျား တင်း တပ့်သိုက်မိုင်းဝါးဗွမ်းရှမ်း ထွမ်း ကွက်,ဆေးလိမ် ၊ ရှ်းပိုဆ်ပွဲ,သီဆ်းတင်းမိက်,ဂွင်း လွမ်းဆင်,ပိုင်ငဝ်းပိုင်းမိုင်းဗုဒ္ဓိဆ်မိပ်, ကဆ်လွမ် လိက်သိုက်မာမ်း တာဆ်းသူလ်, လုင်းလံးမိုင်း ပိုဆ်ဗေဝ်,မဂ်းမဆ်း မိုင်းဝဆ်းထိ 29 လိုဆ်မေဗ 2008 ။

ရှပ်လိုဆ်ကျးလံးဆ် လုမ်းဂိုတ်းသိုက် NDAA ဆေးလိမ်ခိုက်တွမ်း မံ 4 ကဆ်လဝ်း လံးလိုဆ်း ကွမ်းရှပ် လတီးရှိုတ်းပင်ဂုမ်ရှပ်ရှပ်; နိုင်းပီ တီးငဝ်းငုမ်းမိုင်းလျား လံးလွတ်ကွမ်းလုင်းဝါး တိုဆ်းတေကမ်,ယွမ်းရှိုတ်းလွမ်း ဗီဆ်းကဆ်သိုက် မာမ်း၊ ကမ်,မီးတင်းထွမ်းကွက်,ဆေးလိမ်/လွက်; ဖာပ်းယီဆ်းပီဆ်ပလိက်; ယူ,တွ်းလုမ်းသိုက်မာမ်း; -ဝါးဆ်။

ဆေးလိမ်ကဆ်သိုက်မာမ်းလွ်. လုမ်းမိုင်း လျားထွမ်းတပ့်ကွက်,ဆေး -

(1) ငဝ်းငုမ်းတပ့်လုမ်း 369 ဆေးလိမ် သယိုက် ကဆ်မီးဝါးဂုမ်း 66 ဝါးဆ် ပီဆ် လာင်းခိုင်းလွ်၊ ကစား၊ လျားရှပ်, တင်းတံး ရှပ်ဂုမ်း မီးမွက်; 3 မိုဆ်း။ ဆေးလိမ်ဆ်း တေကပ်စပ်;

ဆ်းလေးဝ်းမိုင်းယာင်း။

(2) ဆေးလိမ်ငဝ်းငုမ်းတပ့်လုမ်း 911 ကိုင်းဆမ်ပာမ်း - မိုင်းလုလ်၊ သုင်းလုလ်ဂေး လွ်.ထွမ်း၊ မီးမူ,ဝါးဆ်းလာဝ်းကစား, 53 ဝါးဆ်; တံး 2 ဝါးဆ်; (မိုင်းစု. တင်း မိုင်းစဆ်) တေ ကပ်စပ်;ဆ်းကိုင်,မိုင်းယု တီးတပ့်မာမ်းပဂ်း (ပီဆ်လိမ်စီဆ်းဂဆ်တင်း ဆေးလိမ်မိုင်းလျား) လေးဝ်းမိုင်းယွင်း။

ကဆ်ရှပ်တပ့်သိုက်မိုင်းဝါးဗွမ်းရှမ်းထွမ်း ဆဆ် ပီဆ်ပွတ်းမိုင်းပွက်၊ မိုင်းဗီဆ်၊ ရှပ်တပ်း 3 ကိုင်း, ကဆ်မီးတံး၊ လျားရှပ်, လွ်၊ ကစား, ယူ,သဝ်းတျ, 40 ဝါးဆ်;ပံ။ ဆဆ်ဂေး တေကပ် စပ်;ဆ်းလေးဝ်းမိုင်းယာင်း။ လေးဝ်းမာက်,မာင် (မေး,ဗျာ) ပွတ်းဂုမ်းစားရှပ်ဆ်းသမ့် သိုက် မာမ်းတေပဆ်ဝါးစိုဆ်း-ဝါးဆ်။

မိုင်းရှပ်ပီ 2008 တပ့်သိုက်လိုင်တံး ပွတ်းရှပ်,ဂေး လံးထုက်,သိုက်မာမ်း ဖှင်ရှိုဆ်း ဝံ.လာလိုပွဲလာလွင်း -

(1) ဗုဒ္ဓိဆ်းလိုင်ကျးယုစာပိုင်စက, ရှ်း ပေးသိုက်သေတင်းပျာ,တီ, ဂါဆ်မိုင်းစပ်;လှိုက် တင်း; တေလွ်ပဆ်။

(2) ဗုဒ္ဓိဆ်းသီဆ်းပာမ်ဂင်စပ် ပုတ်; ယိပ်းဂါဆ်သိုက်။

(3) သိုက်ဂိုတ်းမိပ်/ဂုမ်းဂပ်, ရှ်းပဆ်သိုက် မာမ်းဗုဒ္ဓိဂါဆ်သိုက်ပဆ်။

(4) ဝါးဆ်ရှပ်လိုဆ် စလေး; စပ်;ဆမ် တာင်း ဂါဆ် တပ့်သိုက်မာမ်း; တေရှပ်ပုဆ်းဗုဒ္ဓိဆ်းလိုင်လူ -လိမ်လိုင်ဆ်း။

တင်းစတ, 1989 မား လုမ်းဂိုတ်းသိုက် ကမ်,ပိုတ်းယိုင်းသိုက်မာမ်း; မီး 15 လုမ်း; ဆ်းလိုင်တံးမီး 9 လုမ်း; မိုင်းစာင် 2 လုမ်း; ယာင်းလိုင် 3 လုမ်း; မိုင်းမွမ်း 1 လုမ်း။ ကဆ် လံးထုက်,သိုက်မာမ်း; ဂမ်ဂါဆ်းတိုက်လွ်.ဝါးဆ်; မီးတပ့်သိုက်လိုင်လတီးလိုင်တံး (SSNA) တင်း တပ့်သိုက်ပလွင်း/တကား (PSLA) ။ လဝ်းလံးယီ; ဂေးပီဆ်ဗုဒ္ဓိဆ်းထိ 2 တပ့်သိုက် SSNA တင်း လဝ်းသိုက်ကွင်,မျှ. စပ်စတု ကမ်,ဂုမ်းဆ်းတေးဗုဒ္ဓိဆ်း။ ကပ်ဗုဒ္ဓိဗင်လုတ် ဂုမ်းဆ်းသိပ်းလမ်း; ပိုဆ်ပီတီးရှိုဆ်းယေးစုဝ်းစွင် ပုးလုက်ဆွင်ဂမ်းဗုဒ္ဓိဆ်းစပ်;ထိုဆ်းတေးသူ; သိုက် မာမ်းစိုဆ်း ရှာဆ်တေး,ဝါးဆ်မိုင်းဆ်း။ □

ဝါး စလေး မာမ်း လတ်းရှိုတ်းပင်ဂုမ်စိုက်.စက်. စေးငဝ်းလံးလာင်းယုင်း

ဝဆ်းထိ 9/07/08 ဗုဒ္ဓိဆ်းတိုင်းသိုက် မာမ်း သာမ်လိုင်, ဂိုင်းတုင် ဂေး,မိပ်, လွမ်းရှာဆ် ဂေး,ဗီဝ်း လုက်မိုင်းသာတ်,ဂျ,မိုင်းတူဆ်။ ရှပ်ဗုဒ္ဓိ ဂွမ်းတပ့်ဂွင် (တပ့်ယီဆ်းမူး) 6-7 ဂေး. ရှိုတ်း ပင်ဂုမ်တီးလုမ်းတပ့်ဂွင်းလုင် ဝါးဝဆ်းယပ်ပွက်; စိုဆ်းမိုင်းသာတ်,။ ကဆ်ကပ်,ဂဆ်လွင်းဆိုင်စတု တျ,ပဂ်းတပ့်ဂွင်းလုင် ဗုဒ္ဓိ,တုက်တင်းဂေး ရှိုမ်း ရှပ်လု်းဂေး။

ဝဆ်းထိ 10 လဝ်းဆေးတီး ဗုဒ္ဓိ,သိုက်ဝါး ဂေး ရှိုတ်းပင်ဂုမ် ဆ်းပင်သဝ်းတပ့်ရှပ်ဂေး လဝ်းလုင်ဆင်,ဂပ်,။ လိုဝ်းစပ်;ရှပ်ပင်ဂုမ် ပီဆ်

ဗုဒ္ဓိမီးလဆ်ဗုဒ္ဓိ,သိုက် ဗုဒ္ဓိ,ဗုဒ္ဓိငဝ်း မွက်;သိပ်း သာဝ်းဂေး။ လိုဝ်းလုက်မိုင်းရှပ်; မိုင်းယွမ်း ရှပ်ပင်,ရှပ်ယွတ်; ဝါးဆ်;လုင် လိုဝ်းဆ်းဂျ။

လိုင်,စာပ်,မိုင်းဗုဒ္ဓိလာတ်းစဆ်- “ပင်ဂုမ် စိုက်စက်လုမ်းဝါး.ကဆ်ကပ်,ဂဆ်ဆ် မီးစာပ်,ဝါး ပေးသိုက်မာမ်းရှပ်ယိုတ်းကပ်တီးလိမ် သူဆ် ယာင်တင်စပ်ရှိုတ်းတပ့်ပဂ်းဂွင်းလုင်စတု ကမ်, ပဆ်။ ပေးသိုက်စတုဗုဒ္ဓိယူ,။ လံးလုင်တိုဆ်း သီငုင်းမုမ်းမုမ်းထီင်;ပီသွင်ပီ စုတ်,ယာင်မာမ်း စံလံးယု” -ဝါးဆ်။ လံးဗုဒ္ဓိ,ထတ်းသာင်ဝါး- “လွင်းသိုက်မာမ်း; ကုတ်,ဂဆ်လုင်လုင်ဆဆ်

တိုဆ်းပုးလွင်းတေရှာင်းရှိုဆ်းမိပ်,ကီး ရှ်းလုမ်း သိုက်ဝါး ထွမ်းပုက်;မိုင်းဆေးလိမ်ဝါး ပွတ်းဆိုင် (လီဆ်လိမ်စစ) ကဆ်ပီဆ်ဆေးလိမ် ဗုဒ္ဓိငဝ်း တူပ်ဂပ်, ပွတ်းပင်သာင်း လွမ်းဆင်,ပိုင်ငဝ်း ပိုင်းမိုင်းမိပ်,သိုက်မာမ်း;တတ်းမဂ်းပံ။ ပင်ဂုမ် လုမ်းဝါး.ကုတ်,ဂဆ်ဂေး;တိုဆ်းပုးလွင်းတေရှာင်း ရှိုဆ်းလံးစဝ်းစကေးလိတ်;တွပ်,တီဆ်း-လိုင်ရှိုပ်/ လွင်းသိုက်မာမ်း;ဂမ်ဂါဆ်းရှာင်းလွက် ရှ်းထွမ်း သိုက်” ဆ်ယပ်။

□ □ □

သိုက်တံးယိုဝ်းသိုက်မာခ်း ဂူခ်းဝါခ်းလုးလၢဂ်,

ဝမ်းထီ 30/06/08 ယမ်းဂင်ခွဲလဝ်
04:00 မူင်း တပွဲသိုက်လိုင်တံးတင်းသိုက်မာခ်း
တပွဲစမယ 524 ဂူခ်းဝါခ်း ပီခ်းပင်တိုက်ခမ်း
ဖှံ,လၢခ်းတၢင်းဂးဂူခ်းဝါခ်း-တးဂေး ဂြိမ်း
ဝါခ်းဝါခ်းဖှံလုး ကိုင်းဂျါလီ လေးဝါခ်းဂူခ်းဝါခ်း
ဝါးပင်တိုက်ယဝ် သိုက်မာခ်းဂျါ,တိလွပ်းကပ်
ပူ,ဂၢင်ဝါခ်းဝါခ်းဖှံလုး လိုဝ်းလုးလုင် ကျးယု
62 ပီ တင်း မေးဆင်းပးလၢမ်, 60 ပီ မတုဂျါ,
လွမ်းစပ်တီးတပွဲဂျါလီ။

လိုင်,စာပ်,လၢတးဝး - “*မိုခ်းခေခေသိုက်
မာခ်းလုက်ဂျါလီကွက်,တးသိုက်ဂျါ,တၢင်းဝါခ်းဖှံလုး
ဖှံ,ထိုင်ဂၢင်ခွဲလဝ်မးဂေး ယိုဝ်းဂၢခ်းတင်း
သိုက်တံးယိုဝ်း 30 မိခ်းတု သိုက်မာခ်းထွခ်းကွက်,
ပင်တိုက်။ ဝါးမးသိုက်မာခ်းမာပ်,မိုခ်းတီးယွခ်း
ဂိခ်းခွဲဝ်မူ ဝါခ်းဝါခ်းဖှံလုး 25 လွဲ, လၢတးဝး
ပေးသုင်,ပခ်းခွဲဝ်မူ လင်,တေဂွံ,ပူ,ဂၢင်။ ဂူခ်း
ဝါခ်းကပ်မူသုင်,ပခ်းယဝ်ဂေး တုဝ်ပူ,ဂၢင်စာ
ဖှံလုးမေး ပံ,ပံ,ပွက်,ဂူခ်းဂမ်းလီဝ်”-ဝးခေ။*

ဂူခ်းဝါခ်း လုးလၢဂ်, ယွခ်းပင်တိုက်

သိုက်မာခ်း စမယ 524 ဂူခ်းဝါခ်း တင်း
တပွဲသိုက်လိုင်တံး SSA တပွဲလုမ်း 759 ယိုဝ်း
ဂခ်းဝါခ်းဝါခ်းဂူခ်းလုး ကိုင်းဂိခ်းလုမ်း လေး
ဝါခ်းဂူခ်းဝါခ်း။ ဝါးပင်တိုက်ယဝ် သိုက်မာခ်း
တိမတုဂူခ်းဝါခ်းမိုခ်းမူ ဂေးလိပ်ဂူခ်းဝါခ်း
ခါးဂူခ်းခါးယေး။ ယု,ယၢပ်,ခါခ်းလုခ်းစလး
ဂမ်းဖှံလုးပံ;ထိုင်လိခ်းလိခ်းထံး။

လိုင်,စာပ်,မိုင်းဖှံပင်ပွင်,မးဝး - ဝမ်းထီ
17/06/08 ဂၢင်ခွဲ 08:00-08:30 မူင်း
သိုက်မာခ်း စမယ 524 ဂူခ်းဝါခ်း မွက်; 70
ခူခ်းသိုက်ကွင်,ဝါခ်းကွခ်းဂူခ်း တင်း တပွဲသိုက်
လိုင်တံး တပွဲလုမ်း 759 ကခ်းခူခ်းသိုက်လုင်
လိးယုလုး ကွခ်းဂူခ်းဝါခ်း 30 ယိုဝ်းဂခ်း
ဝါခ်းဝါခ်းဂူခ်းလုး ဝုင်းဂၢင်ဆးဂေးစလး
ဝါခ်းပင်သက် ကိုင်းဂိခ်းလုမ်း (ယၢခ်းဂိခ်းလုမ်း
မွက်; 3-4 လက်)။

သိုပ်,လၢတးဝး- “*ဝါးသေယိုဝ်းဂခ်း
ပွတ်းခွဲယဝ် တၢမ်းစမ်းမး သိုက်မာခ်းဂျါ,ခွင်
ကပ်ပူ,ဂၢင်ဝါခ်းပင်သက် ဝါခ်းဆးဂေး ဝါခ်း
ပးဖှံ တင်းဝါခ်းဂူခ်းလုး။ မိုခ်းခွဲဝ်မူ ဝါခ်း
ဆးဂေး ခွဲဝ်မူ 40 လွဲ, လိခ်းဝးဝး မီးသိုက်
တံးတုင်ခွဲဝ်ဂိခ်းဝါခ်းစလး ကပ်,ပွင်,စာပ်,။
ဝမ်းထီ 18 သမိုခ်းခွဲဝ်မူ ဂူခ်းဝါခ်းပင်သက်
ထိုင်; 10 လွဲ.” - ဝးခေ။*

သိုက်တံး လုက်တင်းဝါခ်းပးဖှံဂျါ,
သိုက်မာခ်းသမိုဂျါ,ယၢမ်ဂျါသိုက်တံး။ ဂူခ်းဝါခ်း
ပးဖှံလုးလၢတးဝး ကပ်,ခွခ်းဆံစလး လင်,တိ
မတု လုင်းဂေး ကျးယု 62 တင်းလုင်းတု,
ကျးယု 52 ကိတ်,ထိုင်; 3 ဂေး ကပ်စွခ်းပေး
လိတ်,ယၢမ်ဂူခ်းဂေး။ ဖှံ,ဂူခ်းဝါခ်းလၢတးစပ်
ဝး သိုက်တံးယု,ပွတ်းဝါခ်းလိတ်, ဝါခ်းဖှံ,
ဖှံ,တုးဝါခ်းတုင်ဆံ စပ်သမိုကပ်,ဂျါ,ဆင်,ဂပ်,။

ပေးလိုင်မံ.-သိုက်မာခ်းလုက်,ယိုဝ်းတံ

ဝမ်းထီ 13/7/08 ယမ်းဂူဝ်စမ်း ဂူခ်း
ဝါခ်းပွက်.ဂၢတ်,ခူဝ်လမ် ကိုင်း,ဂူဝ်ဆမို လေးဝါခ်း
ဆမိုလၢင် လံးဝါခ်းသိုင်ဂွင်မေးလံဂမ်းတီးဂူခ်း
လင်ဆိုင်; ဆးပွက်.ဆခ်း ကခ်းပီခ်းဂူခ်း ခွင်
ဂူခ်းဂိုတ်းဂၢခ်းဝါးမာခ်းမီးပခ်း လပ်,မိုင်းလိုင်ခ်း။
ဖှံ,သိုင်ဂွင်;ယိခ်းယဝ် ဂူခ်းဝါခ်းကွခ်း
ဂခ်းစပ်;ဂျါ,တုလုး လံးဂူခ်းဂူခ်း 4 ဂေး လုမို
တံးဂိုက်,လုတ်;ယၢင်ဂိခ်းဖှံဆံစပ်; မီးပူဂ်.ငိခ်း
ပံ,ယု,ဂေး,စလး ငိခ်းလေးဂမ်းဖှံလုးမာခ်,
မိုဝ်ဝံဆိုင်ဖှံဆံတုးဖှံဆံ။
ဆးဆခ်းတံးယဝ် 3 ဂေး ဂိုတ်းဂေးဆိုင်;
တိုက်မာတ်,လိုင်ဂိုင်းစလး ကပ်သုင်,ဂျါ,ဂူင်းယု
တုင်းဂျါ ဂျါ,တံးလွမ်းတင်း။

ဝါးမးလံးဂူ.ဝး လိုင်ကခ်းတံ 4 ဂေး
ဆခ်း ပီခ်း သိုက်မာခ်း 2 ဂေး လပ်;ဂူခ်း
ကွင်,တီး,ဂ (ဂိခ်းဖှံဂူခ်းတုဂွင်) တင်း ခူခ်း
သိုက်လုင် ကေးသၢခ်းဝါခ်း တပွဲ စမယ 66
ခူဝ်လမ် မီးဂူခ်းမာခ်,ဂွင်;စပ်;ဆးဖှံ,ကွင်,တီး,ဂ
ထိုင်; 2 ဂေး ပီခ်းပေးလိုင်ဂူ.မံ. ကူးလုတ်တံး
(မာခ်းမိုတ်ထီလု, လံးမေးတံးစွပ်လမ်) တင်း
စပ်,ဆမိုမူဂ်. (ဆွင်ဝုခ်း) [လၢခ်းခူလုင်လပ်;မိုင်း
လိုင်; ဂေးပီခ်းလပ်;ဂူခ်း] ကခ်းဂျါ,တံးလွမ်း
တင်း ဖှံလုးသုင်,ဂူင်းယု။
တေး,ယၢမ်းလိပ်ယင်းဝံ,မီးစာပ်,ယိုခ်းယခ်
လံးဝး ဂူခ်းဂူ.ပီခ်းဖှံလုမ်းလု စလးယိုဝ်းစပ်
တံး ယွခ်းသုင်။ □

လုမ်းပကူဝ်းဆင်,ဂခ်း ယိုဝ်းဂခ်း

ဝမ်းထီ 15/07/08 လုမ်း ပကူဝ်းဖှံ, PNO
(ကွင်,စမ်းထီ,ပီခ်းဖှံ;ဆမ်း/ငပ်;ငုခ်း
ပက် ဂျါ,တုလုး) ခူခ်းသိုက် လေးတီး ကွခ်းဝါခ်း
ဂူခ်း 20 ပံ တင်း လုမ်းခူခ်းတု,ဂိုင်, PNLO/
PNLA (လုမ်းပကူဝ်းလိုင် ဂိုင်းဂူခ်းဝါခ်းမွက်;
100 ဖာတ်,ကွက်,လုမ်းတု,စးစလိုင်, SNPLO
ငပ်;ငုခ်းဆွင်ထပ် စပ်;ထိုင်ဆံ,မိုင်းဂၢင်ပီ 2007)
ပီခ်းပင်တိုက်ခမ်း ဆးတုင်,တၢင်း,ကိုင်း,ဂူဝ်ဆမို

ဝါးမွက်,မို, ဖှံ,ခူခ်းတုဂိုင်,စပ်တံးဂေးဆိုင်။
ဖှံ,လိပ်;ဂိုခ်း ဂၢခ်းမိုင်းမိုင်းတံး လပ်;
ဆိုင်;လၢတးဝး- “*ဖေခ်းဂၢခ်းသိုက်မာခ်းဆံ
ကမ်းဂူခ်းဂိုတ်းတံးတင်း လၢင်းစိုတ်းဆးမိုင်း
တံး လေးဂူဝ်ဂခ်းလုး။ ယၢမ်းလိပ် ကပ်ဂူဝ်
ပကူဝ်းဆင်,ဂခ်းပတ်ဂခ်း။ ဖှံငပ်;သိုခ်းစပ်;ဂျါ,
တုင်,ဂိုတ်းသိုက်မာခ်းဂေး ဂူ.တၢင်းပီခ်းစွခ်းတု
စပ်ငမ်တေဂူခ်းမိုင်းတံးမိုခ်းကမ်း,ဂၢင်”-ဝးခေ။*

လင်းတူဆန်းလှိုင်ပိတဂတ်၊ ပါင်လှိုင် စမ်းသုန်းမာန်၊ ရှားစမ်း

လင်းတူဆန်းလှိုင်ပိတဂတ်ပါင်လှိုင်လှူဆောင်သန်မေ့ရ လတုတ်ထ မရှာအုယဂ ငမ်းငှမ်း မှုဂ်လမ်းလှိုင်သင်စလိုင်းတံး ကျ၊ယုလင်း 84 ၀၂၊လင်း 64 စမ်းပုလုံးသုန်းမာန်၊ရှားစမ်း ဝမ်းထိ 08/07/08 ဂင်စမ်းယမ်း 19:12 မှုင်းတီးရှင်းယုသင်စ ဝိုင်းလှိုင်တူဆန်းတီး လင်း တူဆန်းရှင်းရှိုမ်း ပရိယတုတ် ဝတ်ဝေလုဝမ်း ဝိုင်းတူဆန်းတီးလတ်းစမ်းဆင်၊ဆံ။

လင်းတူဆန်းလှိုင် ပိတဂတ် ပါင်လှိုင်ဆံ မီးတင်းဝိမ်း စိမ်းသိုဝ်း (မာန်ရှိုင်း) စလး ကပ်ဂျ၊ယုတ်းယုတ်းရှိုင်းယုသင်စတူဆန်းတီး တင်းစတ၊ဝမ်းထိ 19/06/08။ လံးပေ၊တတ်း ယုတ်းယုမေးတေ၊ထိုင် ဝမ်းထိ 08/07/08 သေ ပုသိမ်းသိုင်းမုခ် စမ်းပုလုံးသုန်းမာန်၊ ရှားစမ်းဂျ၊ယမ်း 19:12 မှုင်း ရှားစမ်းဝမ်းထိ 08/07/08 ။ ဖွင်းယမ်းဂင်ဆံလဝ် 04:00 မှုင်း ဝမ်းထိ 09/07/08 ကပ်စာပိးတုတ်မမ်း လင်း ပွန်းမှိုင်းစိုမ်းတီးဝတ်ပိတဂတ် ဝိုင်းပါင် လှိုင်။ တျ၊ဝမ်းသင်းဂိုဝ်၊ဖေဝ်ဖွမ်းဆင် သင်စ

လင်းတူဆန်းလှိုင်စပ် တေရှိုတ်းပါင်ဂုမ်ကုပ်၊ ကျင်းတိုင်းတတ်းထိုင်းဂမ်းဆိုင်။

လင်းတူဆန်းလှိုင်လှူဆောင်သန်မေ့ရဆံ လိုင်းမှိုင်း လီဂ် ရွှင့် လံးထီး ရှိုတ်၊ဝိသုသေ 2467 လိုခ် 11 လွင်း 2 စမ်း (14/10/1924 ဝမ်းကင်းဂမ်း) လျ၊တိဝမ်းဆမ်းသံး ကိုင်း၊ ဝမ်းရှားတုတ်၊ လေးဝိုင်းလင်းမှိုင်း။ ပေးလင်း လိုင်း ပုလွံဆံးစမ်း၊ စမ်းလင်းလိုင်း ပေးကေး ဆင်း။ ဝိမ်းသင်းမှိုင်းဝမ်းထိ 03/03/1939 မှိုမ်းဝိမ်းလင်း ဝမ်းထိ 23/10/1944 ။ ယမ်း ရှားစမ်းလိမ်းဝတ်ဂမ်း၊ဂျ၊ (ဆွင်ရှားယး) လှိုင်၊ ဝိုင်းတျးရှင်း ၊ တျးလှိုင်၊လှိုင်၊ ကွင်းပုလုံးလမ်းလိမ်း ယှင်းရှိုမ်းဖိုမ်းဂျမ်း 8 ဖိုမ်း လံးလမ်းရှားသုသ ဆတ်ထ လာသိုပဝလ ထမ်မလရိယ မှိုင်းဝိစလိုတ် 1954။ ကွမ်းခိုင်ပွင်ဂေ၊တင်းပါင်ပွဲး စုမ်းစိုမ်း တိုမ်းတွပ်၊လိမ်း ပရိယတုတ်တတ်ထမ်မပုလ ဂိမ်းလင်းလိုင်းတံး ဝိုင်းပါင်လှိုင် ပီ 1974 - 1991။ ယမ်းတိုမ်းပုလိဝိမ်း၊တံး 10 ပပ်ပံး- လိုင်းဆင်တိုမ်းဂျမ်းသုးဝမ်း၊ ပပ်သတ်ထု

ပတမလျ၊ ထမ်မလဂျ၊ လင်း၊ဂျ၊ရှားစေး၊ ကဆတ်တလက်စဆ သုတ်တမ်းလင်းဂျ၊ပွတ်း - လိမ်လိုင်းဆံ။

စေးဂျမ်းစိုက်လိုက်လင်း -
ဖွမ်းဂမ်းကမ်းဝေးဆံ မီးဖွမ်းလီ
ဖွမ်းဂမ်းခိုင်းသိုင်းသိုင်းဂေး-
တေးတေးမီးဖွမ်းလီသေလိုင်းသေပိုင်ယု။
ကပ်ပပ်ပိဂွမ်းစမ်း ပိတံး 2102 ဆံး
လိုခ် 6 မှုမ်း

သိုင်တံး RFA လိမ်းလံး၊လိမ်းစားယမ်း

တင်းစတ၊ဝမ်းထိ 13 လိုခ်ဂျ၊လံးမေး သိုင်တံး RFA ကဆံပွဲးသိုင်ပခမ်းဝမ်းသပ် ဂင်ဆံဂျ၊ပွဲးဆင် လိမ်းလံး၊လိမ်းစားယမ်း ပွဲးသိုင် ဝိမ်းဂင်စမ်း 20:30 ပံး တေ၊လမ်ထိုင် 21:00 မှုင်း (စားယမ်းမှိုင်းတံး) တီး SW 31, SW 41 ဝမ်းသုး ဂျ၊ပွဲး။

ရှင်းပွဲးသိုင် RFA ပွဲးသိုင်ဖွမ်းမာမ်းဂျ၊ဝမ်း ဂင်ဆံ 07:00-8:00 မှုင်း ကဆံပွဲးပေးပေးသု တံး စာပ်၊ငဝ်းတင်းပွဲးဂျမ်း ဂိုဝ်၊ဂပ်းဝမ်းစိုက် စမ်းလိုက်လမ်း၊ဂိုက်းဂပ်းပိုမ်းလိုင်းတံး ဂျ၊ဝမ်း သပ်ဆင် ကိုင်ဆိုင်ငဝ်းလံးဝမ်းမှိုင်းစလး ပီးဆွင်ဂျမ်းမှိုင်းတုတ်းသေ စပ်မံပွဲးသိုင်လင်းမှိုင်း တင်းစပ်မံပွဲးသိုင်ဖွမ်းမာမ်း ဂင်ခိုမ်း 23:00 -24:00 မှုင်းဆင် ကပ်ရှမ်းဂမ်း စံးဂျ၊ပွဲး၊ဂိုက်း စပ်မံပွဲးသိုင်ဂင်စမ်းမှိုင်းလဝ် ယမ်း 19:00 မှုင်းလမ်းဂမ်း။ ဂွမ်းဆင်စားယမ်းပွဲးသိုင်တင်း

မှုတ်း ရှိုင် 2 လှိုင်မှိုင်း၊ 19:00-21:00 မှုင်း ဂျ၊စမ်း။ စမ်းမံပွဲးသိုင်တံး ကာမ်းစာပ်၊တင်း ပွဲးဂျမ်း စားယမ်း 17 မိဆိတ် ဆင်ဂေး တေကွက်၊ဝမ်းသုး ဂင်စမ်းဂျ၊ပွဲး စားယမ်း မှိုင်းတံး 20:30 ပံး တေ၊ လမ် 21:00 မှုင်း တင်းရှိုင် 17 မိဆိတ်/တီးသိုမ်းရှင် (ခိုခ်) SW 31 , SW 41 ။

သိုင်တံး RFA စတ၊ပွဲးသိုင် ကွက်၊စာပ်၊ စာပ်၊ယမ်း 5 မိဆိတ် ဂျ၊ဝမ်းသုး တင်းစတ၊ ဝမ်းထိ 25/08/2006 ။ လမ်းဆင်၊ ဖွမ်းထွမ်း၊ ငိမ်းတုတ်းယွမ်းစလး လံးစားစားယမ်းထိုင်း 12 မိဆိတ် စပ်မံပွဲးသိုင်ကမ်းပွဲးဂျမ်းသေ စံးပွဲးသိုင် ဂင်ဆံ ဂျ၊ဝမ်းသပ် တင်းစတ၊ ဝမ်းထိ 12 လိုခ်ကေးပုလိဝ်းလ 2008 ။ ယွမ်းဂမ်းဖွင်း တုတ်းယွမ်းဝေး ဂင်ဆံဂုမ်၊ရှားစမ်းလိုင်တွင် မှိုင် ဂျ၊သုန်းဂျ၊ရှိုက်းစလး ဂမ်းဆမ်ကမ်းပေးဝိမ်း

ထွမ်း၊ စိမ်းတေးပွဲးပွဲးမှိုမ်းဂင်စမ်း ဝေးဆံ စလး လင်းလံးစားယမ်းပွဲးသိုင် ဝမ်းသုး ဂင်စမ်းမှိုမ်း။ ကိုင်ဆိုင်ပီးဆွင်ဂျမ်းမှိုင်း တုတ်း ယွမ်းထိုင်းသေ စားယမ်းကာမ်း၊စာပ်/ကာမ်း၊ ပွဲးဂျမ်းဂေးယု စေးလင်းလံးတိုင်းစားထိုင်း ယု။

သင်လိုက်ပီးဆွင်ဖွမ်းထွမ်းရှမ်းစပ် ငိမ်း မိမ်းတီးဖေတ်းတီးပိုင်းတီးရှိုင်းတီးရှိုင်း ကဆံ ကမ်၊ထုက်၊လှိုင် လိလမ်းထတ်းသင်/မှိုမ်းစမ်း/ တူင်တတ်ပခမ်းတင်းရှမ်းထိုင်မေး-တီးရှိုင်းလိမ်း၊ e-mail: shan@cm.ksc.co.th ,
merngrfa@yahoo.com,
burmese@rfa.org
(ပေးတိုမ်းလူးတီး burmese@rfa.org လိုင် စိမ်းတေးသိုက်၊ရှပ်စေးဝေး To - RFA Shan Program သေဂမ်း။)

တိုင်းပျက်စီးသူပန်စာတိုက်

The Art of War by Sun Tzu

ပွင့်၊ သိမ်းသိမ်း

စာတိုက်၊ သိမ်းသိမ်း

သူပန်စာတိုက်၊ ပွင့်၊

ကျေးတင်း၊ ရှင်းသိုင်း၊ ဆိုင်းသိမ်း ကွက်၊ တိုက်၊ ရှင်လီ။ ဂူဆင်း၊ မိုင်းလုံးသွယ်၊ ပန်းဆုန်းမိုင်းလုံး ဆိုင်း၊ ဝမ်းစမ်းရှင်လင်း။ ပိမ်းတင်း၊ လိုက်၊ မီးဆွဲ၊ မိုင်းဆွဲ၊ မိုင်း။ ဂူဆင်း၊ လိုင်းလုံးထုတ်၊ စာဆင်း၊ ရှိတ်၊ သိုင်း၊ တေကူဆင်း၊ လူမို့လွမ်းတူးလွမ်းတင်း။ ဂါဆင်း၊ ရှိတ်၊ ဂါဆင်း၊ ဆေး၊ တေပူဝိုင်းသို့၊ ဆိုင်း 7 သိမ်းဆေး၊ ရှိတ်၊ ဆင်း။

[လား၊ ဖွင်း၊ ဝမ်းစမ်း၊ မိုင်း၊ ရွှန်း၊ လိတ်၊ တီး၊ လိမ်း၊ ဖွင်း၊ သွမ်း၊ ဝိုင်း၊ 9 တွန်း၊။ တွန်း၊ ဂင် 1 တွန်း၊ ပိမ်းတူး၊ ဆုန်းမိုင်း၊ ဂူဆင်း၊ မိုင်း၊ လိုင်း၊ ရှိတ်၊ ဆွဲ၊ 8 တွန်း၊ (ဆိုင်း၊ တွန်း၊ ဆင်း၊ ဝါး၊ ဆိုင်း၊ သိမ်း၊ ဆေး၊ ရှိတ်၊ ဆင်း) ဆေး၊ တေလုံး၊ ရှိတ်၊ ပန်း။ ပေး၊ ဝါး၊ ဆေး၊ ရှိတ်၊ ဆင်း၊ ဆိုင်း၊ သိမ်း လုံး၊ ကွက်၊ ပန်း၊ သိုင်း၊ ဆိုင်း၊ သိမ်း၊ ကျေး၊ ရှင်၊ မဆင်း၊ တေတူဂိုင်းသို့၊ ဆိုင်း 7 သိမ်းဆေး၊ ရှိတ်၊ ဆင်း ကဆေး၊ ရှိတ်၊ ဆင်း။

တပွဲသိုင်း၊ သွင်း၊ ဖွင်း၊ တေစိုင်း၊ တူး၊ ဂါဆင်း၊ ယူ၊ လံ၊ ပိ-တူး၊ ကပ်၊ ပေး၊ ဂါဆင်း၊ ဆွဲ၊ ဝမ်း၊ လိတ်။ ဂူ၊ မီး၊ ဆိုင်း၊ ဝိုင်း၊ ဆင်း၊ စမ်း၊ တွန်း၊ တူး၊ ယုတ်၊ ယွင်း၊ ဂါဆင်း၊ ပန်း၊ သူး၊ လား၊ ပန်း၊ သေ ကမ်း၊ ယွမ်း၊ ရှင်း၊ ဝင်း၊ လုံး၊ ဖွင်း၊ စိမ်း၊ ဆွဲ၊ လင်း၊ ထုတ်၊ စမ်း၊ ဝါး၊ လိုင်း၊ ပေး၊ သိမ်း၊ ခတ်၊ ရှမ်း၊ လိုက်၊ ဂူဆင်း။ ဂူဆင်း၊ လိုင်း၊ ဆင်း ကမ်း၊ လုံး၊ ဖွင်း၊ ဆင်း၊ ရှင်း၊ ကမ်း၊ လုံး၊ ဖွင်း၊ ဂါဆင်း၊ ဝါး၊ လိုင်း၊ ကွင်း၊ ပေး။

ဆုန်းမိုင်း၊ လင်း၊ စလေး၊ လွမ်း၊ သိုင်း၊ လီ တိုက်၊ ပေး၊ ပူဆွဲ၊ တွန်း၊ ပိုင်း၊ လုံး၊ ဆင်း၊ မီး၊ တီး၊ လွင်း၊ ရှင်း၊ ထူး။ လွင်း၊ ရှင်း၊ ထူး၊ ဆင်း ကမ်း၊ လင်း၊ ပိုင်း၊ ဆင်း၊ ဖိ ဆုန်း၊ သင်း၊ ကမ်း၊ လင်း၊ ကပ်၊ တူဂိုင်းထူး၊ မိုင်း၊ ရွှန်း၊ စလေး၊ ကမ်း၊ လင်း၊ ဆင်း၊ သွယ်၊ တီး၊ တင်း (ဂါမီး၊ ဖွင်း၊ ဝါး၊ ကမ်း၊ လင်း၊ တူး၊ လုံး၊ မိုင်း၊ တူး၊ လုံး၊ ယမ်း)။ လင်း၊ ကပ်

လုံး၊ တီး၊ ဂူဆင်း၊ ရှင်း၊ လား၊ ဖွင်း၊ စိမ်း၊ ရှင်း၊ လုံး။
လင်း၊ ဝါး၊ လုံး၊ သိမ်း၊ ကမ်း
ပိမ်း-

- ◆ သံလင်း၊ မိုင်း
- ◆ သံလင်း၊ ဆွဲ
- ◆ သံလင်း၊ သွယ်
- ◆ သံလင်း၊ တူး၊ စလေး
- ◆ သံလင်း၊ လိတ်

ပေး၊ တင်း 5 သိမ်း၊ ရှိတ်၊ ဂါဆင်း၊ ယူ၊ လိုင်း ကမ်း၊ မီး၊ ဖွင်း၊ ထိုင်း၊ လုံး၊ လွင်း၊ လင်း၊ မဆင်း။ ဆွဲ၊ ရှိတ်၊ ဝါး၊ “ဖွင်း၊ ဂါမီး၊ ဂါမိတ်၊ သိမ်း၊ မိတ်၊ သိမ်း” ပိမ်း၊ သိင်လီ လိုင်း၊ ဆုန်းမိုင်း။

သံလင်း၊ မိုင်း၊ ဆင်း၊ ဆွဲ၊ လုံး၊ ဂူဆင်း၊ ပိုင်း၊ မိုင်း

ဆွဲ၊ ဖွင်း၊ စိမ်း။ သံလင်း၊ ဆွဲ၊ ဆင်း၊ ဆွဲ၊ လင်း၊ ဆေး၊ တီး၊ ဆွဲ၊ ဖွင်း၊ စိမ်း။ သံလင်း၊ သွယ်၊ ဆင်း၊ ဆွဲ၊ လုံး၊ မိုင်း၊ သံလင်း၊ ပိုင်း၊ ဖွင်း၊ စိမ်း၊ မုး။ သံလင်း၊ တူး၊ ဆင်း၊ ပိမ်း၊ ဖွင်း၊ ကျေး၊ ပိုင်း၊ ဖွင်း၊ စိမ်း၊ စပ်၊ စပ်၊ စိမ်း၊ စပ်၊ ဖွင်း၊ လုံး၊ လွင်း၊ ဖွင်း၊ စိမ်း (ပေး၊ ဖွင်း၊ စိမ်း၊ ရှင်း၊ လင်း၊ ယွင်း၊ ကျေး၊ ထုတ်၊ မုး၊ ရှိတ်)။ သံလင်း၊ လိတ်၊ ဆင်း၊ ဆွဲ၊ ပိမ်း၊ ဖွင်း၊ ကျေး၊ ပိုင်း၊ မုး၊ လား၊ ဝါး၊ ဆင်း၊ စပ်၊ မိုင်း။

လင်း၊ ဝါး၊ ဆွဲ၊ တပွဲသိုင်း၊ ကမ်း၊ မီး၊ ဖွင်း၊ ထုတ်၊ လုံး၊ လင်း၊ လိုင်း၊ သံလင်း။ ကမ်း၊ မီး၊ ဖွင်း၊ ထုတ်၊ လုံး၊ သူး၊ လင်း၊ ပိုင်း၊ စပ်။ ကမ်း၊ မီး၊ ဖွင်း၊ ကမ်း၊ ဆုန်းမိုင်း၊ လုံး၊ လုံး၊ တင်း၊ လင်း၊ လိတ်၊ ဆွဲ၊ စပ်။ ကမ်း၊ သိုင်း၊ သိုင်း၊ ကျေး၊ ကမ်း၊ လုံး၊ စပ်၊ လုံး။ ကမ်း၊ မီး၊ လိုင်း၊ တူး၊ ကျေး

တူင်တံာ်ဂံးကမ်,ခမ်;

The body may expire
(But) the tattoos (=achievements) never rot.

ရီမ်မံင်တံာ်အာမ်-လရလရ (ဝီရီကရ) မိုမ်မံင်အာမ်

ခန္ဓာသေသော်တြး
နည်းနာများမပုပ်မပျက်

စွမ်းသွန်ခိုင်းပိုခင်း

To become aware of **what is happening** (the process) meditate.
By being aware of what is happening,
you begin to sense **how it is happening** (the principle).

John Heider, *The Tao of leadership* (1985)

စွမ်းရှုမဆင်းပီဆင်သင်ယူ, -ရှိုးစပ်းသမထ။
ပေးရှုမဆင်းပီဆင်သင်ယူ, လိုင် တေစပ်းလုံမးဝး မဆင်းရှိုတ်းရှိုပ်ပီဆင်။
လွင်းပီဆင်သင်ယူ, ရွှင့်ဝး စဂ်.ဂါဆင် (process)
လွင်းရှိုတ်းရှိုပ်ပီဆင် ရွှင့်ဝး လဂ်းဂါဆင် (principle)

ရှမ်းတိုက်

မိုင်းသွင်လိုဆဲပူဆဲမား ပီးဆွင်မိုင်းတူင်း လိုဝ်းလိပ်းရှ်ဆဲးလိပ်း/ရှမ်းတံး ခပ်လာတ်းစဆဲဖူတုံ့ရှ်းဝါး လိုဝ်းဂျါးကီဝ်းမိုင်းတံး မိုင်းမာဆဲးသေ တွင်းထမ်လွင်ထွဲးတံး (term) မွဲးလိုဝ်းဆဲး ယိဆဲးပီဂ်း၊ ဂျါး ယွဆဲးဝါးတီးဆိုင်းစလးတီးဆိုင်း လုမ်းဆိုင်းစလးလုမ်းဆိုင်း ဝါးကမ်၊ မိုင်းဆဲးသေ လင်းမီးဖူဆဲးလျာလံးလွင်။

- သွဲးသွဲးမားတံးဆင်၊ ဂမ်လာတ်းတေးဂမ် တေကမ်၊ ခပ်းလုံ (ပွင်၊ လုံ) ဂမ်။
- ဂုမ်းဆွင်းလိုဝ်းလိပ်းရှ်ဆဲးလိပ်း/ရှမ်းတံးဂေး လင်းဂွင်လုံသေ မိုဝ်းလင်းရှ်းပီတံး။
- ပေးရှိုင်မား တူင်၊ ဝိုင်း ဝိတ်ဝိုင်း လိပ်းရှမ်းတံး လင်းဂီဝ်းလွင်သေ လင်းရှ်းလံး။

မိုင်းလိပ် ပေးတံးတင်းတူင်းမူး မူးမိုင်းထံးလိုင် ပိုဆဲးရှင်ဝါး ဖူမူး (မာဆဲး) ဂွပ်းခပ်ကမ်၊ ခပ်းလုံ (ပွင်၊ လုံ) ရှမ်းရှင်။ တုဂ်းတုဂ်းဆွင် တံးမိုဆဲး တံးလိုဝ်း တံးယွင် ဝမ်းတုဂ်းမူးစတု ကမ်၊ ဝိဆဲးပိုဆဲးရှင် ဖူမူး ။ ယွဆဲးဝါးလာတ်းတေးဂမ် ခပ်းဂမ်ပွင်၊ ဂမ် (ဝံး-ငါး)။

ယွဆဲးဆဲး ဂမ်မိုင်းကွပ်းထွဲးထွဲးလိပ်းမီးဝံး လမ်းဂမ် (principle) ကမ်ရှင်းဂူးတီးတီးရှင်လံးစလးထုဂ်းမိဆဲး။ လိမီးတီးစွမ်းတုမ်ကမ်။ ဖူဆွင်ကွပ်းထွဲးထွဲးလိုဝ်းရှင် သူင်၊ မူးတီးဆဲး။ လင်းရှ်းထတံးသိုင်ဝါး လွင်ထုဂ်းမိဆဲးလွမ်း လမ်းဂမ် ရှင်တင်းသိုင်လံးလုံဂမ်ဝံး။ ပေးယွင်လင်းရှ်း လုံတိုင်းလိုင် တေလိပ်းရှင်။

ဝိးဆွင်စခ၊ တူဂ်းတုဂ်းတင်းလား 2 ပွဂ်း- ပွဂ်းတီးဆိုင်း မွင်းဂူဝ်းလံ (Mongol) ပွဂ်းတီးသွင် တုးမဆဲးဂျူး (Manchu) ။ ခပ်ယင်းယူ၊ လွတ်းမူးဆဲး လွင်ယွဲးလွင်ယွဲးတီးရှင်၊ သုတ်းမဆဲး ဝိဆဲးဖူသုဂ်းလားတံးခပ် (ဆဲးဆဲးဆူမဆဲးရှ်း) ဆဲးယွင်။

တံးတင်းတူင်းမူးရှင်းဆဲး ပေးတူလ်းဆဲးလိုင်းမိုင်းရှမ်းတုမ်စတု ပီဆဲးဂုမ်းရှိုဝ်းယွဲး။ ဂူလ်းဂူး ပေးတူလ်းဆွင်းလိုင်းမိုင်းရှမ်းတုမ်လိုင် ပီဆဲးဂုမ်း ရှိုဝ်းလိပ်း။ တွမ်းတုဂ်းဂုမ်းရှိုဝ်းလိပ်း တေလုဂ်းမဆဲးလံးသေ ခပ်းစကွပ်းဂမ်ပိုဆဲးလံးဆဲး ပေးကမ်၊ ပိုင်းကိုင်ပီးပိုင်းကိုင်ဆွင်ရှင်း လိုဝ်းယွဲးဆဲး တေဂျါးပိုင်းကိုင်ဖူ။

ပိုင်းလွင်မဆဲး-ပေးဆဲးဝိးဆွင်ရှင်း မီးထွဲးဂုမ်းကမ်ရှင်းလုံတိုင်းလံးယူဂေး ရှင်ကမ်၊ တပ်းရှင်ကွပ်းမွဲးထိုင်ယွင်။ ပေးကမ်၊ မီးလင်းရှင်မူး ကွပ်းဂမ်သေ နှင်ကွပ်းမွဲးကမ်၊ လိုဝ်း။ ပေးဆဲးလင်း-မိုင်းတံးဆင်၊ ဂမ် လားတေးဂမ်ဂေး ခပ်းဂမ်သေ လင်းပီဆဲးကီဆဲးရှင်းဂီတံး၊ စခစရှင်း ဖူသုဂ်းလားလုံတိုင်းရှင်းဂျါး။

ကိင်းဂလိတ်း	ထံး	သိုင်ကွပ်း	တံးဝါးလံး	ထွဲးတံး/မာဆဲးကမ်လုံယူ
Blood cell	เม็ดเลือด	မိတ်းလိုဝ်း+ကတ် (သီတိုင်ဒ် ဒိုင် သီခပ်)	မိတ်းလိုဝ်း (သီလိုင် ရှိုင် သီခပ်)	ခံးလိုဝ်း (တူလ်းက)
Bloodline	สายเลือด	သံလိုတ်း+ကတ်	သံလိုတ်း	ကမ်လိုဝ်း
Bloodshed	การนองเลือด	ဂမ်ဆဲးဆွင်းလိုဝ်း+ကတ်	ဂမ်ဆွင်းလိုဝ်း	-
bloodstain	รอยเลือด	ဂွဲးလိုဝ်း+ကတ်	ဂွဲးလိုတ်း	-
Bloodsucker	สัตว์ที่ดูดเลือด	သတ်၊ ထီ၊ တုတ်၊ လိုဝ်း+ကတ်	သတ်းလုတ်၊ လိုဝ်း	သတ်းလုတ်၊ လိုဝ်း
Blood transfusion	การถ่ายเลือด	ဂမ်ထံးလုံ+ကတ်	ဂမ်ထံးလုံ	လွင်သွင်းလိုတ်း
Blood type	หมู่เลือด	မူးလိုဝ်း+ကတ်	မူးလိုတ်း	လုမ်းလိုတ်း
Blood vessel	เส้นเลือด	သီဆဲးလိုဝ်း+ကတ်	သီဆဲးလိုတ်း	သံလိုတ်း
Blowtorch	เครื่องพ่นไฟ	ခဂိုဝ်း+ကတ် ဖူဆဲးဖူဆဲး	ရှိုင်ပူဆဲးဖူဆဲး	-
Blue	สีน้ำเงิน, สีฟ้า	သီဆဲးပိုဆဲး၊ သီဖူး	သီဆဲးပိုဆဲး၊ သီဖူး	သီသွမ်